

DARBININKAS

Vol. LXXXI, Nr. 25
Birželis - June 21, 1996

SECOND-CLASS

341 Highland Blvd.

Kaina

Birželis - June 21, 1996 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N.Y. 11207 \$1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- **Lietuvos ambasadorius Jungtinėje Amerikos Valstijose** Alfonsas Eidintas gegužės 14 d. įteikė skiriamuosius raštus Meksikos prezidentui Ernesto Zedillo. Nuo šiol ambasadorius A. Eidintas atstovaus Lietuvai ne tik JAV ir Kanadoje, bet ir Meksikoje.

- **JAV valdžia padovanojo Lietuvos kariuomenei** 103 kariškus lengvuosius amerikietiškus visureikius. JAV ambasada Vilniuje pranešė, kad džipai Lietuvai skiriami iš likviduojamos JAV karinės bazės Vokietijoje. Automobilų atranką vykde Lietuvos kariuomenės specialistai.

- **Psichologai apklausė** visų aštuonių Marijampolės vidurinių mokyklų 249 abiturientus. Buvo tiriamas profesijos pasirinkimas. Psichologai nustatė, kad 30% apklaustų abiturientų yra verslininko tipo asmenys - pasitikintys savimi, apskrūs, veiklūs, besidomintys politika ir ekonomika. Humanitarinių polinkių mokslievių Marijampolėje yra 29%. Daugiausia kūrybingų ir originalių individualistų yra Rygiškių Jono, 2-oje vidurinėje mokykloje. Psichologai nustatė, kad mažiausiai Marijampolėje yra būsimų mokslininkų, tyrinėtojų tipo mokslievių - 7%.

- **Susumavus paslėptas pajamas**, fiktyvius kontraktus, kontrabandą, spekuliaciją valiuta, kurią įteisino valiutų valdyba, užsienio paskolų dalijimą, ekonomistai apskaičiavo, kad šešėlinė Lietuvos ekonomika sudaro apie 40% bendrojo vidaus produkto. Šalia oficialios ekonomikos, šešėlyje tokiu mastu dar kažkur juda pinigai, produkcija, vyksta procesai, kurie yra už valstybės valdymo ribų.

- **Kaip rodo Statistikos departamento** surengtų namų ūkio biudžetų tyrimų **duomenys**, du trečdalius Lietuvos šeimų piniginių išlaidų sudaro išlaidos maistui ir būstui. Išlaidos maisto produktams šių metų I ketvirtį sudarė 47,4%, išlaidos būstui, kurui ir energijai - 18,4% šeimų išlaidų. Drabužiams ir avalynei teko 7,6%, laisvalaikiiui ir pramogoms - 2,2%, švietimui ir kultūrai - tik 1% namų ūkių biudžetų. Bendrosios pajamos skaičiuojant vienam ūkio gyventojui I ketvirtį buvo 446 Lt per mėnesį. Miesto namų ūkių bendrosios pajamos, skaičiuojant vienam gyventojui, buvo 517 Lt per mėnesį, kaime gyvenančių šeimų jos sudarė 403 Lt. Tačiau vienam namų ūkio nariui tenkantis darbo užmokestis sudarė tik 102,4 Lt. (167 Lt mieste, 61,9 Lt kaime). Tyrime dalyvavo 2133 namų ūkių. Tik 4 iš apklaustųjų savo šeimos gyvenimo sąlygas įvertino kaip labai geras. Labai blogai jas vertino 6,1% apklaustųjų. Daugiausiai - 62% respondentų teigė, kad jų namų ūkio gyvenimo sąlygos yra vidutiniškos.

- **Visų šalies komercinių bankų bendras turtas** balandžio mėnesį buvo 5,750 mlrd. litų, ir tai 18,4 mln. litų (0,3%) daugiau nei vasario pabaigoje. Balandį palyginus sumažėjo bendras bankų akcinis kapitalas bei paskolų suma.

KIENO RANKOSE LIETUVOS SAUGUMO GARANTIJOS?

Vytautas Rubavičius specialiai "Darbininkui" iš Vilniaus

Gegužės 28 d. Lietuvoje vyko labai svarbus Baltijos ir Šiaurės šalių gynybos šalių pasitarimas, kuriame buvo aptariamasi regiono saugumo prielaidos ir NATO plėtimasis. Tą pačią dieną Vilniuje prasidėjo kelias dienas trukęs Estijos, Latvijos ir Lietuvos prezidentų susitikimas, siekiant geriau suderinti savo žingsnius einant į Europos Sąjungą bei NATO. Gegužės 29 d. trijų šalių prezidentai susitiko su atvykusiais gynybos ministrais. Labai reikšmingi politiniai įvykiai. Tačiau vis dėlto keliantys daug klausimų, į kuriuos sunku rasti vienareikšmių atsakymų. Suprantama, būtina integruotis į ES ir NATO struktūras, tačiau klausantis mūsų politikų neapleidžia įtarimas, jog ES ir NATO širdies gilumoje suvokiami kaip magiški veiksniai, užtikrinsiantys ateityje gerą gyvenimą. Kartais net atrodo, jog valdininkų korrupcija, bankų krizė (tiksliau, pinigų pavogimas), prašvaistyti kreditai buvo ir yra skatinama įsitikinimo, jog vėliau "Europa" viską sutvarkys. Dabar svarbu tik teisingai, demokratiškai kalbėti, jungtis ir tuo pat metu griebti sau ką tik gali. Visi savi, visi žaidžia tą patį žaidimą. Rašau šitai turėdamas omenyje mūsų valstybės saugumo perspektyvas. Kažkodėl labiausiai ryškinamas karinis saugumo aspektas, tačiau jis net ne svarbiausias. Ar išnykstanti tauta (jau keleri metai daugiau lietuvių miršta nei gimsta) neturėtų pirmiausia atkreipti dėmesį į demografinę būseną. Juk tautos sukuriama institucijos (tarp jų ir valstybė) turi vieną pagrindinį tikslą - užtikrinti tautos egzistenciją, jos tautinį tapatumą ir normalų (lyginant su kaimynais) gyvenimą. Deja, šitie nacionalinio saugumo aspektai mūsų politikų nedomina. Tačiau ir karinio saugumo sferoje yra daug "baltų" dėmių. Juk iki šiol nesukurta Lietuvos karinė doktrina, neaptarta Lietuvos dabartinė geopolitinė situacija, didžiųjų valstybių geopolitiniai interesai. Prieš kurį laiką žodis "geopolitika" buvo tapęs lyg ir blogo tono ženklu, tačiau pastarųjų metų politiniai įvykiai (ypač Balkanų karas, Rusijos politika Kaukaze ir čečėnų tautos naikinimas) suaktualino mąstymą geopolitinėmis kategorijomis. Lietuvos armijos aukštoji karininkija

gauna Rusijos kariškių pensijas, kurios kai kada didesnės nei tiesioginis atlyginimas. Kitaip tariant, Rusijos ambasada išlaiko Lietuvos armijos generalitetą. Nežinau, ar kariuomenės vadas generolas J. Andriškevičius (buvęs sovietų karinis patarėjas Etiopijoje, vadinasi, labai savas žmogus) taip pat gauna iš rusų kokius priedus, tačiau tai padėties nekeičia. Tad kokio mentaliteto ir kokios orientacijos žmonės integruojasi į NATO. Gal Rusijos priešiška politika NATO plėtimuisi yra tik žaidimas: kuriama didelė įtampa, kad kuo daugiau "savųjų" sutektų į aukščiausius karinius postus ir po to visu būriu išiliėtų į NATO struktūras? Yra pavojus, jog į įvairias Europos jėgos struktūras patenka ir kriminalinio pasaulio statybiniai. Dabartinis Vidaus reikalų ministras V. Bulovas ne viename interviu sakė, jog jis beveik niekuo ministerijoje nepasitikis, žurnalistai rašė apie įtartinus aukščiausiu VRM, Prokuratūros pareigūnų ryšius su Kauno mafijos vadeivomis. Tad nėra jau tokia visai nepagrįsta mintis, jog dalis tų korumpuotų pareigūnų staužojasi užsieniuose, dalyvauja konferencijose, žodžiu, mokosi naujausių kovos su nusikaltėliais metodų, kad palengvintų nusikaltėlių gyvenimą. Kita vertus, E. Maldenio tyrimų duomenimis, Lietuvoje sukasi apie 500 mln. Lt šešėlinio kapitalo. Tai 40% biudžeto. Kaip šitas kapitalas veikia valstybės saugumą, su kokiomis Europos struktūromis jis susieja Lietuvą? Galima pamąstyti ir dar vieną svarbų mūsų valstybės veiksnį - Rusijos naftą. Prieš kelerius metus buvo euforiškai džiūgaujama, jog Būtingės terminalas išlaisvinsias iš šios priklausomybės. Tačiau ta statyba stebėtinai nuosekliai "klimpo". O dabar pranešama, jog bus išleista trečioji "Būtingės naftos" akcijų emisija, ir valstybei iš 51% turėtų akcijų liks 34%. Pagrindinės pretendentes į tas akcijas yra bendrovės "LUKoil" (Rusija) ir "Amoco" (JAV). Iš pirmo žvilgsnio - konkurentai. Tačiau neabejoju, jog čia pirmu smuiku grieš Rusija. Ir ne tik dėl to, kad ji Mažeikių naftos kombinatui parduoda naftą. "LUKoil" ir "Amoco" yra konkurentai ir sykiu partneriai. Šios firmos dalinasi

akcijomis įvairiose pasaulio vietose, ir vienos firmos interesai viename regione kompensuojami nuolaidomis kitame regione. O Lietuva - Rusijos geopolitinių interesų sferoje. Gali net pasirodyti, jog akcijas nupirks "Amoco", tačiau koks jungtinis konglomeratas jas valdys ir kaip veiks Lietuvos politikas - vargu ar kas žinos. Lietuvos vyriausybė įtikinėja neturinti pinigų tai statybai. Tačiau visiškai neraudoduojuojant tvirtinamas planas nacionalizuoti savų veikėjų ir sukčių išvogtą Lietuvos acinį inovacinį banką, kuris mokėtojų kainuos apie 500 milijonų litų. O gal ir bankų "krizės" kažkaip susijusios su būsimą Būtingės terminalo akcijų emisija? Juk lygiai tokius pat pinigus būtų galima nukreipti į tą statybą, ir nuo to Lietuva tikrai taptų saugesnė. O dabar apie tai jau net neįmanoma kalbėti. Estijos, Latvijos ir Lietuvos prezidentai lyg ir supranta, jog didžiosios šalys į tris Baltijos valstybes žvelgia kaip į tam tikrą geopolitinį ir ekonominį vienetą. Beje, Rusijos politikai visą laiką operuoja tokiomis sąvokomis kaip "Pribaltika", "Pribaltyskij respublikai". Vakarų politikai išsireiškia įvairiau, tačiau omeny turi tą patį. Tačiau pačios Baltijos šalys, nors ir suvokdamos istorijos pamokas, kurios teigia būtinumą integruotis, derinti politinius sprendimus ir ekonominius modelius, niekaip negali atsikratyti noro pirmuoti. Latvijos prezidentas G. Ulmanis išskyrė tokias neigiamas tendencijas - izoliavimas ir ieškojimas savos politinės erdvės. Estijos prezidentas L. Meri's kalbėjo net apie tam tikrą situacijos absurdiškumą, kai buvo galvojama, jog Baltijos regiono integracija prasidės tada, kai Lietuva, Latvija ir Estija taps pilnateisėmis Europos Sąjungos narėmis. Jis pažymėjo, jog Estija nuosekliai vykdė liberalią ekonominę politiką, o dviem kaimynėms šitai daryti buvo sunkiau dėl įvairių priežasčių. Jis pasidžiaugė, jog pagaliau parafuotas susitarimas dėl laisvosios prekybos žemės ūkio produktais. Prezidentai neįvardino dar vieno, mano galva, labai svarbaus veiksnio, trukdžiusio suartėti, - senoji nomenklatura ir naujoji valdininkija puolė

ILGAI IŠLIKSIAŠ LIETUVIŲ TAUTOS ATMINTYJE
STASYS LOZORAITYS

Pareiškimas spaudai

Pastarosiomis dienomis mano vyrui a. a. Stasiui Lozoraičiui buvo metami šmeižikiški kaltinimai. Kadangi jie buvo melu pagrįsti, geros valios Lietuvos žmonės juos ryžtingai pasmerkė. Tiems žmonėms nuoširdžiai dėkoju. Šiandien, kuomet sukanka lygiai dveji metai, kai Stasio Lozoraičio netekome, kviečiu visus pagerbti jo atminimą ir iš naujo prisiekti idealams, už kuriuos jis visą gyvenimą kovojo - viltis ir vienybė vardan demokratinės, nepriklausomos ir saugios Lietuvos.

Daniela Lozoraitienė
1996 m. birželio mėn. 13 d.
Putnam, Connecticut, JAV

KALTINIMAI ATSIIMTI: PROBLEMA IŠSPRESTA?

"Sutinku atšaukti savo pareiškimą, jog Stasys Lozoraitis buvo KGB kolaborantas, kad Lietuvoje būtų ramybė ir taika", birželio 11 d. pareiškė Seimo narys dr. Kazys Bobelis. Tai jis pareiškė po knygos "Užkulisiai. Iš naujausios Lietuvos istorijos", kuria remdamasis apkaltino a.a. ambasadorių kolaboravus su KGB agentu, leidėjų - Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininko Balio Gajausko bei istorikų Daliaus Kuodytės, Algio Kašėtos ir Daliaus Stančiko spaudos konferencijos. Joje istorikai K. Bobelio teiginius pavadino melu, kuriam jokio pagrindo nedavė knygoje pateikti dokumentai apie KGB agento Julijaus Slavino veiklą. Jei K. Bobelis būtų neatšaukęs savo kaltinimų, knygos leidėjai ketino kreiptis į teismą.

Nors K. Bobelis savo pareiškimą atsiėmė, bet liko prie savo nuomonės, jog dokumentų, kurie gali būti ir KGB falsifikatas, spausdinimas be aiškių komentarų yra klaida. K. Bobelis sakė, jog jaučiasi įžeistas, kad jo "pavardė tempiama per mėsą ir purvą visuose knygos puslapiuose", kad apie jį, kartu augusį su Stasiu Lozoraičiu, jį gerbusį, šis galėjo pateikti tokius pareiškimus, apie kuriuos K. Bobelis sužinojo tik iš "Užkulisių" knygos.

Absurdu dr. K. Bobelis pavadino Kaune pareiškštą iniciatyvą paskelbti jį šiame mieste *persona non grata*: "Esu gimęs ir augeęs Kaune ir, jei jau einame į Vakarų pasaulį, tokių teisinių absurdu reikėtų daryti".

Po K. Bobelio viešai pareiškštų kaltinimų 8 iš 16 jo vadovaujamo Seimo užsienio reikalų komiteto narių pasirašė pareiškimą, pasmerkusį komiteto pirmininko poelgį ir abejojančią, kad po to jis galėtų vadovauti komitetui.

Beje, iš KGB dokumentų išsivertė, kad po to jis galėtų vadovauti komitetui.

Palanga
Šiandien.

V. Kapočiaus nuotr.

Žodžio laisvė Estijoje

"Pagaliau laisvė! Pasibaigė kruvinosios sovietų cenzūros laikas!"- tokia džiaugsminga nuotaika buvo apėmusi estų žurnalistus ir rašytojus 1990-1992 metais atgavus laisvę.

Tačiau 1994-aisiais jau girdėti balsu, esą mūsų laisvė yra pernelyg didelė, o ore tvyro visiškos anarchijos pavojus. Geltonoji spauda darė, ką norėjo, - spausdino melą, ižeidinėjo ir jautėsi nebaudžiama. Klestėjo pornografinių knygų ir žurnalų leidyba. Taline įvyko nekrofilinių filmų festivalis. Suomijoje ir Švedijoje tie filmai uždrausti. Džiaugsmingos mėgstančių nekrofiliją gausios iš Švedijos ir Suomijos suplūdo į Taliną. Talino pedagoginio universiteto studentai surengė demonstraciją prieš tuos filmus. Suomis, nekrofilijos specialistas, išsvadino juos neostagnatoriais ir neobrežnevininkais. "Visame pasaulyje studentai yra patys radikaliausi žmonės, kodėl jūs

tokie konservatyvūs", - stebėjosi jis.

1995 metais nulsūgo pirmoji visiškos laisvės banga. Ėmė mažėti pornografinių leidinių. Morališkai nukentėję ir įskaudinti pradėjo teistis su geltonąja spauda ir kartkartėmis laimėdavo solidžią pinigų sumą. Geltonoji spauda tapo atidesnė ir santūresnė.

Prostitucija nėra uždrausta, tačiau neleidžiama jos propaguoti, reklamuoti ir jai tarpininkauti. Sykį policija konfiskavo visą didžiausio Estijos savaitraščio "Eesti Ekspress" tiražą. Tačiau vėliau policijos prefektas nesusgebėjo įrodyti, kad tame numeryje ištis buvo tarpininkaujama prostitucijai ir ji reklamuojama. Policija turėjo atlyginti konfiskuoto leidinio savininkui už nuostolius.

Vėliau buvo pakeistas įstatymas: jis tapo aiškesnis.

Iki 1995-ųjų gegužės mėnesio

buvo draudžiama klausytis telefono pokalbių ir tikrinti paštą. To meto vidaus reikalų ministras, norėdamas sėkmingiau kovoti su nusikaltėliais, pateikė įstatymo projektą, kuriame sakoma, jog ypatingais atvejais prokuroras gali policijai leisti klausytis telefono pokalbių ir tikrinti laiškus. Parlamentas priėmė šį įstatymą.

Netrukus estų saugumo policija aptiko, jog ministras Savisaaras pats įrašinėja savo pokalbius su kitais politikais, neklausęs jų sutikimo. Ministras neteko posto. O jis slapta įrašinėjo pokalbius su premjeru Tiutu Vahi'u ir užsienio reikalų ministru Siimu Kallasu.

Po kurio laiko žurnalistas Ulo Russakas išsamiai išklauzinėjo buvusio vidaus reikalų ministro sekretorę ir sykiu meilužę, ir didžiausias Talino dienraštis "Eesti Paevaleht" pradėjo spausdinti greit išgarsėjusios Viljos Laanaru atsiminimus. Panelė Laanaru pateikė laikraščiui ieškinį: jos teigimu, ji esanti ne vien atsakinėjantis į klausimus asmuo, bet ir publikacijos bendraautorė. Prasidėjo teismas. Tuos atsiminimus buvo uždrausta spausdinti, kol nebus paskelbtas nuosprendis. Leidinio vyriausiasis redaktorius pareiškė, kad labai spaudžia teisingumo ministras, kuris žino, jog tuose atsiminimuose apnuoginami kai kurie aukšti pareigūnai. Jis teigė, kad "teismas, bendradarbiaudamas su teisingumo ministru, nori apriboti konstitucines žodžio laisvės teises". Nepaisant teismo draudimo, tie atsiminimai buvo spausdinami toliau. Kartu buvo skelbiami ir Savisaaro slapsti įrašai, padaryti kalbant su premjeru, užsienio reikalų ministru ir kitais politikais. Jei buvęs ministras žurnalistui atidavė juostas, tai gal jis dvigubai kaltas? Tas reikalas atrodė labai kompliktuotas. Galimos kelios skirtingos baigtys. Tikėkimės, kad teismas vis dėlto viską išnarplios.

Neseniai spauda apkaltino Tartu universiteto rektorių prof. Peeteri Tulvistę neteisėtai varžant žodžio laisvę. Rektorių paskelbė, jog universiteto administracijos nariai neturi teisės spaudoje palaikyti politinių par-

tijų. Jo manymu, tokia esanti Vakarų Europos tradicija. Jis kritikavo du kolegas profesorius už jų jausmingus politinius straipsnius. Buvusi socialdemokratų vadovė, sociologijos profesorė Marju Lauristin protestuodama atsisakė dekanės posto. "Kas yra universitetas, - klausė ji, - valstybės vadovaujamos švietimo sistemos monada ar laisvos akademinės dvasios tvirtovė?"

Dar vienas keistas įvykis, susijęs su žodžio laisve. Pagarsėjęs skandalais poetas Kivisildnikas Internete paleido Estijos SSR rašytojų sąjungos 1981 m. narių sąrašą, kuriame daugybė netikslių ir absurdiškų duomenų bei biografių. Keletas rašytojų pareiškė protestą. Kivisildnikas atsakė, jog tai ne sąrašas, o jo absurdo poema, įdėta Interneto faile, kuris vadinasi "Kivisildniko poemų rinktinė".

Labai nemalonus įvykis - mažą Tartu leidyklą išspausdino "Siiono išminčių protokolus". Žydų kultūros draugija apskundė ją teismui. Teismas nusprendė, jog knygos turi būti sunaikintos, ir jos buvo sudegintos. Prokuroras reikalavo, kad leidėjai būtų pripažinti kaltais, nes jie skatinė neapykantą žydų tautai, tačiau teisėjas pareiškė, kad jie norėję tik uždirbti daug pinigų parduodami šią knygą ir niekas negali įrodyti juos norėjus skatinti neapykantą. Teismas nerado pagrindų, kad galėtų apkaltinti leidėjus kurščius neapykantą. Intelektualai, pavyzdžiui, estų PEN prezidentas R. Raudas, protestavo prieš tokį švelnų Tartu teismo nuosprendį ir sakė, kad įstatymas pernelyg miglotas. O knygų deginimas jiems priminė Stalino laikų knygų laužus. R. Raudo manymu, geriausia išeitis buvo atiduoti visą tiražą Žydų kultūros draugijai. Dar vienas nemalonus įvykis - sudeginus tiražą, vienas geltonosios spaudos laikraštis pradėjo spausdinti tuos melagingus protokolus su rubrika "Didžiausios amžiaus klastotės".

Esama ir daugiau skandalo, susijusių su žodžio laisve Estijoje, tačiau galima teigti, jog čia žodžio laisvė įtvirtinta, remiantis mūsų Konstitucija. Reikėtų tik patobulinti keletą įstatymų.

Andreas Ehinas

taip pat poeto kūrybos vakarai, rašinių, piešinių ir skaitymo konkursai, viktorinos, ekspedicijos ir išvykos į A. Mickevičiaus vietas visoje Europoje.

Aptariamojoje konferencijoje kalbėta, kaip reikėtų pažymėti šias vietas. Siūlyta parengti vieną memorialinės lentos projektą visiems kraštams, tik daryti kitoki užrašą. Pirmiausia, žinoma, būtina tinkamai sutvarkyti poetą menančias vietas, kurių nemaža ir Lietuvoje.

Nijolė Sisaitė LM

KIENO RANKOSE LIETUVOS SAUGUMO GARANTIJOS?

(atkelta iš 1 psl.)

lapsą, sveikatos apsaugos suirima, žemiausią tarp šių Baltijos šalių pragyvenimo lygį, didžiausią valstybės vidaus skolą... Lietuvos problemos gali pasirodyti esančios didžiausia trijų Baltijos šalių integracijos kliūtis. Derinant žingsnius, priimant sprendimus visada įvertinamas partnerio pajėgumas. Juk ir į Europos Sąjungą veržiamės tikėdamiesi pagerinti savo gyvenimą kitų sąskaita. Kaimynai taip pat žiūrės, kad "integrudamiesi" neįimtume jų sąskaita lengvinti savo sunkumų. Intelektualinis mūsų vadovų "imidžas" kaimynams jau spėjo paaiškėti, ekonomika - sėkmingai "sustabilizuota", valstybės raidos projektu - nulis. Tad ar įmanoma reali integracija? Tikėkimės, kad istorija dar ne visiškai nusisuko nuo mūsų.

"Vadų likimai". Kažkada kaip šmėklos stovėję Vilniaus miesto centre, šlandlen trūnija Vilniaus dailės kombinato kieme.

R. Šuikos nuotr.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj - **OHLERT-RUGGIERE, Inc.**, 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigų kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezy, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Sovietinės ekonomikos palikimas - cemento gamykla Kundos (Estija) mieste, kuri eilę metų teršia ir nuodija ne tik miestą, bet ir visą Estijos teritoriją.

Kaip bus minimos Adomo Mickevičiaus 200-osios gimimo metinės

Apie tai buvo kalbama baltlandžio mėnesį Varšuvoje vykusioje tarptautinėje konferencijoje, kurią surengė Lenkijos sostinėje esantis A. Mickevičiaus literatūros muziejus. Konferencijoje dalyvavo žymūs lenkų literatūrologai, A. Mickevičiaus kūrybos tyrinėtojai M. Dernalowicz, Z. Stefanowska, A. Witkowska, Z. Libera, S. Makowski, Z. Sudolski, taip pat šios šalies muziejininkai, bibliotekininkai ir kiti. Pakviesti ir kraštu, su kuriais susijęs didžiojo poeto gyvenimas bei kūryba, atstovai. Daugiausia tai buvo literatūros muziejų darbuotojai. Atvyko svečių iš Baltarusijos, Ukrainos, Rusijos, Prancūzijos, Italijos, Vokietijos. Lietuvai atstovavo ir skaitė pranešimą A. Mickevičiaus 200-ųjų gimimo metinių valstybinės komisijos narė, Maironio lietuvių literatūros muziejaus direktorė A. Rusekaitė. O šios informacijos autorė, Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešosios bibliotekos darbuotoja, trumpai supažindino konferencijos dalyvių su renginiais, įvyksiančiais poeto vardu vadinamoje bibliotekoje. Konferencijoje dalyvavę įvairių valstybių atstovai dalijosi savo šalyse numatomų šventinių renginių planais. Apie Lenkijos jubiliejinę programą išsamiausiai kalbėjo A. Mickevičiaus 200-ųjų gimimo metinių komiteto pirmininkas, A. Mickevičiaus litera-

tūros muziejaus Varšuvoje direktorius J. Odrowąż-Pieniączek. Šventės komiteto, įkurto Lenkijoje 1993 metais, garbės pirmininkas yra žinomas A. Mickevičiaus kūrybos tyrinėtojas, Liublino katalikiškojo universiteto profesorius Cz. Zgorzelski, šioje konferencijoje, deja, nedalyvavęs. Į komitetą įeina garsūs Lenkijos ir kitų šalių mokslininkai, rašytojai, menininkai, taip pat A. Mickevičiaus palikuonis, Paryžiuje gyvenantis Romanas Gorecki. Lietuvai šiame komitete atstovauja Vilniaus universiteto Polonistikos katedros vedėjas doc. A. Kalėda.

Vadovaujant jubiliejiniam komitetui, įgyvendinama įvairių renginių programa. Svarbią vietą joje užima šiai daliai skirti leidiniai. Pirmiausia minėtinas naujai parengtas, Lenkijos Prezidento patronuojamas septyniolikos tomų A. Mickevičiaus raštų leidimas. Jau pasirodė keturi tomai. Artėja į pabaigą kelis dešimtmečius rašomos poeto gyvenimo ir kūrybos kronikos rengimas. Iki 1998-ųjų, jubiliejaus metu, turėtų būti išleista "A. Mickevičiaus enciklopedija", naujas "Pono Tado" vertimas į rusų kalbą, sonetai italų kalba, dar keletas poeto gyvenimui ir kūrybai skirtų knygų, jo archyvų, esančių Paryžiuje ir Turine, katalogai bei kita.

1998-aisiais iš pradžių Varšu-

voje, o vėliau Maskvoje numatoma surengti bendrą dviejų muziejų - A. Mickevičiaus literatūros muziejaus Varšuvoje ir A. Puškino Maskvoje - parodą "Adomas Mickevičius. Aleksandras Puškinas. Naujas žvilgsnis". Varšuvoje dar ketinama suorganizuoti parodas "A. Mickevičius užsienio polonistikoje", "Vėlinės" lenkų scenoje: 150 metų", taip pat ekspoziciją, atspindinčią poeto biografiją XVIII - XIX a. istorijos ir kultūros kontekste. Turino muziejus eksponuos parodą, atkuriančią A. Mickevičiaus organizuoto legiono istoriją.

Baltarusiai užsimoję atstatyti neišlikusius poeto gimtuosius namus Zaosėje. Net ir šiais lengvais laikais sparčiai vyksta rekonstrukcijos darbai. Atstacius sodybą, joje bus įrengta ekspozicija. Jau baigiamos konservuoti Naugarduko pilies liekanos, jubiliejaus proga numatoma restauruoti senamiestį. Žadama sutvarkyti ir pažymėti memorialinėmis lentomis visas dartinės Baltarusijos teritorijoje esančias A. Mickevičiaus vietas.

Artėjant žymiajai daliai, turėtų įvykti net kelios tarptautinės konferencijos, simpoziumai, A. Mickevičiaus skaitymai. Jie bus organizuojami Naugarduke, Varšuvoje, Maskvoje, Paryžiuje, Rapsvilyje (Šveicarija), kur yra turtingas Lenkų muziejus ir didelė A. Mickevičiaus ekspozicija. Vyks

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.
-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 ; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALE -

†

**KVEČAS
JONAS**
1933 + 1976

**VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA**

✂ **LĖKTUVAI**
✂ **LAIVAI (CRUISES)**
✂ **TRAUKINIAI (AMTRAK)**
✂ **AUTOBUSAI**
✂ **NUOMOJAMOS MAŠINOS**
✂ **VIEŠBUČIAI**
✂ **IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS**

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLASTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Sukilimas prieš raudonus budelius

"Raudonieji budeliai, žiauriai kankinę mūsų kraštą... siaubo apimti bėga... Artėja visų Lietuvos žemių išlaisvinimo valanda... Broliai lietuviai, imkitės ginklo! ... Tegyvuoja laisva nepriklausoma Lietuva!"

Tokie žodžiai pasigirdo iš Kauno radijo stoties 1941 m. birželio 23 d., antrąją karo dieną, vokiečiams puolus rusus, bet dar nepasiekus Kauno. Kaune jau veikė sukilėliai.

Sukilimas išplito visoje Lietuvoje. "Laisvės žygyje su ginklu rankoje, spėjama, dalyvavo apie 90,000... Žuvusių skaičius siekė apie 4,000... Visoje Lietuvoje gausiai pridygę partizanų kapai skelbė akivaizdų tautos karžygiškumą" - liudija to sukilimo dalyviai.

Kaune laidojant 85 žuvusius, Laikinosios Vyriausybės vardu buvo ištarti tokie žodžiai:

"Ne pirmas kartas šioje vietoje prasiveria duobės, kad priimtų kūnus tų, kurių kraujas reikalingas palaistyti tautos laisvei."

"Tačiau niekada toji duobė nebuvo tokia didelė, kaip šiandien. Tai rodo, kad Lietuvos žemė yra ištroškusi laisvės."

"Tai rodo, kokia stipri tėvynės meilė jau yra išaugusi jos vaikų širdyse, kad ištisi jų būriai... ryžtasi mirti, kad tiktai svetimiesiems nevergautų".

Svetimieji buvo vejami ir svetimieji brovėsi į kraštą: rusus stūmė vokiečiai. Lietuviai pasinaudojo ta jų tarpusavio kova, tačiau ne tam, kad vienus pavergėjus išvijus, kitiems tarnautų. Lietuviai tauta siekė laisvės. Ir nebe pirmą kartą istorijoje tokie sukilimai yra įvykę, pasikeičiant priešams ir siekiant visiškos krašto laisvės.

Lietuviams nepavyko laisvės pasiekti. Laikinoji Vyriausybė vokiečių buvo užgniaužta. Prasidėjo nauja vergija. Bet tai nė kiek nesumažino sukilimo reikšmės. VLIKas (Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas) savo atsišaukimuose ne kartą primindavo: "Turime prisiminti ir įvertinti didžiąją ir ryškiausią prošvaitę - 1941 m. birželio 23 d. visuotinį tautos sukilimą".

Verta prisiminti, kaip sukilimą tada vertino didysis Amerikos laikraštis - "The New York Times". 1941 m. liepos 1 d. rašė: "Sukilimai Baltijos valstybėse, pirmajai progai pasitaikius, buvo neišvengiami... Pakraščių valstybės neturi laisvo pasirinkimo politikoje; joms tenka veikti žiauriausio teroro sąlygomis. Ne mums juos teisti jų tragiško pasirinkimo valanda".

Teisingai ir tauriai pasakyta žinant, kad amerikiečių simpatijos tada buvo rusų bolševikų labui, gi neapykanta - vokiečiams naciams. Nepasmerkė lietuvių už laisvės siekimą bet kokiomis sąlygomis.

Skaudu ir liūdna, kai atsiranda net laisvų lietuvių, kurie norėtų nuvertinti sukilimą, ko visais būdais siekia komunistai. Amžiną atilsį Povilas Žadeikis, Lietuvos ministeris Washingtone, tuojau po sukilimo išpėjo: "Galimas daiktas, kad Sovietų ir jų simpatikų propagandos mašina bandys lietuvių sukilimą peikti bei dergti... Prikaišius naciškumą... Kiekvienas nuosirdus lietuvis, kiekvienas kenčiančios Lietuvos draugas laikys savo pareiga priekaištus atremti".

Per šimtmečius ateinas

Juožas Kudirka

3

(Pabaiga. Pradžia Nr. 23)

Džūkai ir aukštaičiai, kad arkliai per metus būtų gražūs, Jurginių rytą juos išmaudydavo bėgančiame vandenyje, kad būtų drūs, gražūs, neturėtų niežų. O kad arklys būtų obuoliuotas, tai kai kumelė apsikumeliuoja, per šv. Jurgį reikia apdengti kailiniais (Veisiejai).

Jurginės - naktigonių šventė. Dar mūsų šimtmečio pradžioje Gervėčių krašte susiburdavo nakčia 18 - 19 metų vaikinai ir merginos prie arklių, susinėsdavo kiaušinių, užsikurdavo laužus, vaišindavosi.

Šio šimtmečio pirmaisiais dešimtmečiais, - rašė B. Buračas, - per Jurgines Tauragės apylinkėje būdavo didelė arkliaganių šventė: "Arkliaganių baliui kaimo šeimininkės sudėdavo maisto: kiaušinių, lašinių, sviesto, sūrių, pyragų ir kitų skanėstų. Šventės pavakary kaimo bernai suleikia kieman, kur yra jaunų merginų, atsineša muzikas ir pradeda linksmą arkliaganių balių. Šeimininkė ištaiso balius pautienę ir kitus užkandžius, o kaimo jaunimėlis linksminasi visą vakarą".

Jurginių laiką, t. y. nuo balandžio 23 iki 25 dienos, jaunimas vakarais susiruošdavo šokių. Gervėčių apylinkėse iki šimtmečio vidurio per šv. Jurgį mergos pasamdydavo šokiams muzikantą. Prie jo statydavo krepšį, į kurį kiekviena merga įdėdavo po 5 - 6 kiaušinius. Muzikantas jų prisirinkdavo pilną krepšį.

Bažnytkaimius, kuriuose buvo šv. Jurgio atleidai, pagyvindavo Jurginių mugės - jose visų pirma buvo prekiaujama arkliais.

Juožas Kudirka

Atvyksta Kauno "Ainių" ansamblis

Pagarsėjęs lietuvių tautinės muzikos ansamblis "Ainiai", pakvies-tas Brighton Parko lietuvių festivalio rengėju, liepos mėnesį žada atvykti į Čikagą ir dalyvauti festivalyje, įvyksiančiame liepos 26-28 d. tarp 43 ir 47 gt. prie Western gatvės.

8 žmonių "Ainių" kolektyvas, kuriam vadovauja akt. Petras Venclova, Chicago atvyks liepos 16 d. Prieš festivalį numatoma koncertuoti Pasaulio lietuvių centre Lemonte ir Jaunimo Centre Chicagoje.

Edvardas Šulaitis

Aušros Vartų klebono pokalbis su kun. Kazimieru Ambrasu iš Montrealio

Kunige Kazimierai, prašyčiau papasakoti apie savo praėjusio kunigiško gyvenimo veiklą Lietuvoje, Lenkijoje, Italijoje, Filipinuose ir dabar Kanadoje?

Kunigystė prasidėjo Latvijos pasienyje nuošalyje ir tuščioje Skaisgirio parapijos bažnyčioje, kurios klebonu anuomet buvo T. Leonardas Jagminas, dabartinis Kauno Tarpdiecezinės kunigų seminarijos profesorius. Jis pasiūlytė šalimais dvidešimt šešerius metus į gretimą Žagarės parapiją ištremtą arkiv. Julijoną Steponavičių, kuris 1988 m. rugpjūčio mėn. 16 d. vakare mudviems su Vytautu Vaičiūnu suteikė diakono šventimus. Iš pat ankstyvo ryto, kitądien, rugpjūčio 17, mudu su Vytautu iš šio arkivyskupo tremtinio rankų gavome kunigystę ir iš jo lūpų išgirdome nuostabius pamokančius žodžius, kurie per visą gyvenimą buvo ir dar dabar tebėra tarsi kelrodė žvaigždė.

Tada užsimečs kuprinę ant pečių, sėdau į pirmą pasitaikiusią mašiną ir vėlė grįžau profesoriatui į Vilnių, kur universitete dėsčiau lietuvių kalbą ir vertimo teorijos, praktikos ir kitas šio kolei dar saulė nebuvo patėkėjusi, naujo mokslo disciplinas. Pačias pirmąsias šv. Mišias vienu vienas ašarodamas aukodau savo kambarėlyje ant savo darbo stalo, kur buvo uždegęs dvi žvakutės, kuklūs, iš virtuvės spintos paimti šiai iškilmingai akimirkai reikalingi indeliai ir uždangstytas langas, kad priešais gyvenantys žmonės nematytų, ką aš čia veikiu.

Kadangi lietuvių kalbos katedrai reikėjo siųsti dėstytoją Lenkijon į Poznanės Ad. Mickevičiaus universitetą dėstyti lietuvių kalbos, prof. Z. Zinkevičius prašė mane važiuoti užsienin.

Šitaip su knygų pundu ant pečių atsidadūriau Lenkijoje. Ir vėlė ankstyvą rytą, kol dar žmonės miega, paaukojęs šv. Mišias savo kambarėje, eidavau universitetą profesoriauti.

Po metų Dievo pirštu, Mergelės Marijos užtarimu, užtelėjus atšilimo bangai, kardinolo V. Sladkevičiaus buvau atšauktas iš Lenkijos ir pradėjau dėstyti Kauno kunigų seminarijoje, iš kur, prireikus Vatikano radijui jėzuito iš Lietuvos, buvau pasiūstas į Romą, kur išbuvau ketverius metus, per kuriuos su Popiežių lydinčia žurnalistų grupe pabuvau Varšuvoje.

Kadangi jėzuitui prieš paskutinius išdus reikia baigti vadinamąjį terciatą, lietuviškai vadinamą trimetį, šešioms mėnesiams vokiečių jėzuitų provincijos skirtomis lėšomis išvažiavau į vieną garsiausių Filipinuose jėzuitų vadovaujamą Ateneo universitetą, kur susipažinau su tenykšte kultūra, istorija, papročiais, buitimi, įvairių vietuolių gyvenimu ir šeimomis. Grįždamas Romon iš Filipinų, aplankiau jau beveik 50 metų Indijoje apaštalaujančią T. Donatą Slapšį. Po politinių permainingų atsivėrus daugeliui naujų laisvojo pasaulio ir vietinių informacijos šaltinių, Vatikano radijas nustojo buvusios reikšmės. Tada buvau pasiūstas Kanadon, kur nuo 1993. 10. 28 dirbu Montrealio Aušros Vartų parapijoje.

- Kokia veikla šalia kunigiško darbo Jus domina?

Studentaudamas domėjausi akordeonu, Morzės abėcėle, mokiausi pūsti dūda, išgijau teises vairuoti motociklą, automobilį. Verčiau iš anglų, rusų, lenkų k. knygas, rašiau eilėraščius, įvairius mokslo ir publicistinius straipsnius, važinėju su mokslo

pranešimais į įvairius vertėjų kongresus, suvažiavimus, susitikimus, plenumus. Ypač man patiko ir nebeustoto patikti kelionės po įvairius kraštus ir žemynus.

- Kodėl pasirinkote žurnalisto veiklos sritį?

Nuo mažumės buvau kompozitorium, bet, deja, anuomet negalėjau nei savo kūrinį užrašyti, nei pagroti, nei tapti muzikantu. Paskui svajoju būti diplomatu, bet iš sovietų užimtu šalių vien didelių komunistų vaikai tegalėjo siekti tokių mokslų. Rinktis žurnalisto darbo nesirinkau, bet gyvenimas taip susiklostė, kad pradėjau dirbti ne ten, kur norėjau, bet kur galėjau ir kur mane priėmė. Dabar, kur būdamas ir keliaudamas, stengiuosi šį tą juodu ant balto sukrapštyti. Juk Lietuvoje nedaug laikraščių ir žurnalų turi savųjų korespondentų svečiose šalyse.

- Ką Jūs bendrais bruožais galite pasakyti apie savo viešnagę Argentinoje, apie mūsų lietuvių veiklą?

Kaip ir kitose šalyse - Amerikoje, Kanadoje, Italijoje, taip ir Argentinoje pasitaiko neprastai įdomių ir nuostabių gimtųjų kraštą mylinčių, jam visą gyvenimą pašventusių žmonių, kurie savo darbštumu, nagingumu, apsukrumu ir taupumu ne tik susirado darbą, bet dažnai kur pranoko eilinių čia buvusių ir išnirio aukščiau kitų eilinių tiek politiniu supratingumu, tiek išsilavinimu, tiek ir savo visuomenine padėtimi. Argentiniečių lietuvių veiklai platumo, saugyčiai, užtenka: įvairūs susitikimai, paskaitos, minėjimai, sportas, nereti susitikimai, kelionės į Lietuvą, iš Lietuvos atvažiusių svečių viešnagės ir kt.

Wilkes universitete prisimintas profesorius Bronis Kaslas

Pennsylvanijos Wyoming slėnyje esančiame Wilkes-Barre mieste įsikūręs Wilkes universitetas š. m. balandžio 13 d. iškilmingai akademija - minėjimu prisiminė sausio 19 d. mirusį profesorių emeritą Bronį J. Kaslą (Kazlauską). Minėjimas, dalyvaujant universiteto prezidentui, kolegoms profesoriams, buvusiems velionio mokiniams, giminėms ir būreliui lietuvių, vyko Wilkes universiteto prezidento įstaigos rūmuose - Weckesser Hall. Prancūzų periodo gotiška architektūra išpuoštoje salėje buvo prisimintas dėl sovietinio okupanto tėvynę palikęs lietuvis mokslininkas, eruditas, parašęs visą eilę mokslinių veikalų.

Minėjimas pradėtas prof. Kaslo mėgta Laros daina iš filmo apie dr. Zhivago, dainuojant solistei Trudy Check Tuhy. Trys velionį pažinę asmenys - Wilkes universiteto prez. Christopher N. Breiseth, sūnėnas Juozas Kazlas ir Algimantas S. Gečys - buvo iš anksto pakviesti ilgesnėmis kalbomis prisiminti prof. B. Kaslą. Pirmuoju kalbėjęs Algimantas S. Gečys, pakviestas minėjime atstovauti JAV Lietuvių Bendruo-

menėi, prisiminė kaip rūpestis dėl Lietuvos prieš nepilnus dvidešimt metų suvedė jį su prof. Kaslu. JAV LB tada jautė stoką informacijos apie pavergtą Lietuvą prancūzų kalba ir į prof. Kaslą kreiptasi kaip į tarptautinės teisės istoriką - paruošti veikala.

Keletą metų trukęs artimas bendradarbiavimas 1981 m. buvo apvainikuotas Prancūzijoje išleistu prof. B. Kaslo 347 pusl. veikalu "La Lithuanie et La Seconde Guerre Mondiale" (Lietuva ir Ant-

rasis Pasaulinis Karas). Veikalas buvo platinamas prancūzų kalba naudojantčiuose kraštuose, įskaitant ir Afrikos valstybes.

Toliau, remdamasis Ant. Masionio knygoje "Ateitininkų dvasia nepalūžo" prof. Kaslo pateiktais prisiminimais, A. Gečys išsklė prieškarinės nepriklausomos Lietuvos jaunimo, tuo pačiu ir B. Kaslo, norą visomis jėgomis siekti aukštojo mokslo ir kovoti už demokratijos įkūnijimą Lietuvos valstybėje. Toks

- Kokie Jūsų ateities pastoraciniai planai?

Apie juos geriausiai žino Dievas ir šiek tiek Lietuvos provincijos Jėzaus Draugijos provincionas, o aš pats - kur nujosiu, ten sustosiu, gal ir pas gerus žmones nakvynėle ir duonos kriaukslę gausiu...

- Kokie Jūsų linkėjimai mūsų lietuviškai kolonijai?

Pirmiausia norėčiau visiems kuo nuosirdžiausiai padėkoti. Nuo visų tų, kurie su iškelta knyga mane pasitiko Buenos Aires jūrų uoste, pakvietė mane į savo būstus, aprodė namus, supažindino su namiškiais, atsakė į mano klausimus. Dėkui tiems, kurie mane vežiojo po miestą, vaišino, apdovanojo, sodino prie stalo, patarė, padėjo. Ypač dėkingas tai svetingai marijonų pastogei, visiems įnamiams ir ypač šeiminiukui T. Augustinui Steigvilui, jo sekretorei ir kitiems nuosirdiems įnamiams. Tepadeda Jums visiems dangus, Mergelėi Marijai tarpininkaujant, išlaikyti dar didesnę vienybę, karštesnę meilę ir prierašumą Nemuno ir Baltijos šaliai, kad Jūs savo dora, vieningumu, papročių ir gražių tradicijų išlaikymu ir rodoma meile vienas kitam išsiskirtumėte iš visų kitų tautų, kurių atstovai apie Jūsų kiekvieną galėtų pasakyti: kokie tie lietuviai bičiuliški, sąžiningi, darbštūs, uolūs katalikai ir ištikimi gimtajai kalbai, papročiams, tradicijoms ir niekad neužmirštą savosios žemės vaikai. Kuo nuosirdžiausiai spaudžiu su padėka ranką jums visiems, net ir tiems, kurių nepažįstu, su kuriais nesusitikau, bet visad jus visus prisimenu prie altoriaus. Telydi dangus jūsų darbą, mintis ir žingsnius. Visad jums dėkingas. Buenos Aires, 1996. 04.23

Kalbėjosi
Augustinas Steigvilas, MIC

jaunimo nusistatymas sudarė problemų Lietuvą valdančiam vadistiniam režimui. Pavasarininkų vadovybėje buvęs B. Kaslas buvo persekiojamas, policijos tardomas, suimtas, tremiamas tėviškėn, neleidžiamas užimti valdinę tarnybą. B. Kaslui, Vytauto Didžiojo universitete baigusiam teisę ir dėl veiklos katalikiškoje jaunimo veikloje negaunantiame valstybinės tarnybos (kadangi neturėjo "ištikimybės liudijimo"), prof. Pr. Kuraitis, parėmus vysk. M. Reinui, išrūpino stipendiją test tarp-

(nukelta į 4 psl.)

Tai ne pokarinis Vilnius. Tai šių dienų Lietuvos sostinė - administracinis, kultūrinis, politinis respublikos centras su baigiančiu griūti, vienu gražiausių ir didžiausių Rytų Europoje senamiesčiu.

R. Šuikos nuotr.

■ JAV kosminio palydovo fotografijos padėjo karo nusikal-timų tyrėjams Rytų Bosnijoje atrasti žaliuojančią pievą, kurioje, spėjama, gali būti palaidota net 2700 nužudytų musulmonų. Tyrėjų grupė negalėjo tiksliai pasakyti, kiek palaikų gali būti palaidota kape prie Nova Kasavos, tačiau pradėjus kasinėti, rasti šešių žmonių palaikai. Kaip teigia liudininkai, 1995-ujų liepą užimdami Jungtinių Tautų Organizacijos ginamą Srebenicos anklavą separatistai nužudė mažiausiai 3000 musulmonų vyrų.

■ Vokietijos pareigūnai konfiskavo 2 kilogramus gramų urano ir suėmė Slovakijos pilietį už radioaktyviosios medžiagos įvežimą į Vokietiją. Žurnalo "Focus" duomenimis, Vokietijoje pernai sulaikyti 198 asmenys, bandę nelegaliai įvežti radioaktyvias medžiagas. Apie 70% tai buvo užsieniečiai, daugiausia iš Rusijos, Lenkijos, Lietuvos ir Ukrainos.

■ Baltijos jūros žvejai vis dažniau skundžiasi, kad į jų tinklus patenka nuskandintų automobilių dalys arba ir viso automobilio laužas. Žvejų nuomone, tai dažniausiai yra vogti automobiliai, kurie Rytų Europos šalių keltuose yra išmontuojami, išrenkamos vertingos detalės, o likusios dalys sumetamos į jūrą. Detalės vėliau panaudojamos senų legaliai pirktų automobilių remontui. Danijos Rioldbio uosto žvejų atstovas pareiškė, jog Baltija gali tapti tikromis automobilių kapinėmis. "Tapo kasdieniu dalyku, kad tai žvejams padaro apie 10 tūkstančių kronų nuostolio. Sudraskomi tinklai, prarandama daug laiko išgriebti automobilį ir nugabenti jį į krantą".

■ Ying Chen, nuo 1989 m. gyvenanti Quebec, laimėjo Prix Quebec-Paris premiją už romaną "L'Ingratitude", kuriame gvildinama dukters ir motinos santykiai. Ying Chen gimusi Shanghaije. Kritikai apibūdina ją kaip nepaprastų gabumų pasakotoją ir itin gerą rašytoją. Premija - \$3,000, įkurta 1958 m.

■ G. Pompidou centro Paryžiuje remontas kainuos 120 mln. dolerių. Prieš 19 metų surestas statinys apskaičiuotas 5000 lankytųjų per dieną, tačiau dabar jį aplanko penkiskart tiek.

■ Moterų kompozitorių muziką propaguoja Londono Ambache kamerinis orkestras, įsteigtas prieš 12 metų. Jo įkūrėja Diana Ambache teigia, jog tyrinėdama žymiausių vyrų kompozitorių kūrybos aplinkybes aptiko nepagrįstai užmirštų ir neįvertintų, tačiau labai talentingų moterų kūrinių. Jos orkestras šiuo metu dažnai groja ir Gražinos Bacevič (lietuvių kompozitoriaus V. Bacevičiaus sesers) kūrinius.

■ Paslaptinga teroristų grupė neseniai kreipėsi į rašytoją Gabrielį Garcia Marquez prašydama jį tapti Kolumbijos prezidentu. Garsusis rašytojas griežtai atsakė: "Niekas dėl jokios priežasties negali taip nuspresti kieno nors spaudžiamas, ir niekas negali tikėtis iš manęs tokio neatsakingumo."

■ Karaliaučiuje (Kaliningrade) įregistruotas pirmasis mirties atvejis nuo AIDS. Kaip pranešė kovos su AIDS centras, mirusysis daugiau kaip prieš 10 metų užsikrėtė ŽIV (žmogaus imunito virusu) būdamas užsienyje.

Vatikanavalstybė - 67 metai

1929 metų vasario 11 dieną Šventojo Sosto ir Italijos vyriausybės atstovų Laterano rūmuose, Romoje pasirašytomis sutartimis, Italija pripažino Vatikaną Miesto Valstybę, buvo sudarytas konkordatas, nustatantis Italijos Bažnyčios statusą ir sureguliuoti Šventojo Sosto ir Italijos diplomatiniai santykiai, kurie nebuvo palaikomi nuo pat Italijos susivienijimo ir bažnytinės valstybės panaikinimo 1870 metais.

Popiežius ir Šventasis Sostas iš tarptautinio gyvenimo scenos pasitraukė 1870 metų rugsėjo 20 dieną, kuomet besivienijančios Italijos kariuomenė užėmė Romą, o popiežius Pijus IX pasiskelbė Vatikaną belaisviu. Gana įtempti susivienijusios Italijos ir Šventojo Sosto santykiai truko daugiau negu penkis dešimtmečius. Po Pijaus IX-ojo tarp Vatikaną sienų savo pontifikatą praleido ir kiti trys popiežiai: Pijus X, Leonas XIII ir Benediktas XV. 1922 metais naujuoju Bažnyčios ganytoju buvo išrinktas Achille Ratti, pasirinkęs Pijaus XI-ojo

Šv. Petro aikštė Romoje ir Vatikanorūmai.

vardą. Nuo pat vainikavimo dienos naujasis Popiežius puoselėjo viltį sureguliuoti santykius su Italijos valstybe ir gražinti Šventajam Sostui suverenias teises tarptautinėje bendruomenėje. Šią nuostatą Pijus XI-asis aiškiai išdėstė pačioje savo pontifikato pradžioje paskelbtoje enciklikoje "Ubi Arcano". Po ilgų derybų, prasidėjusių 1925 metais, 1929 metų vasario 11 dieną, rūmuose priėmė Šv. Jono bazilikos Laterane, pasirašytos sutartys: Šventasis Sostas atsisakė pretenzijų į iki

Italijos susivienijimo popiežių valdytas žemes; Italija pripažino Vatikaną valstybę ir suteikė ekstraterritorialumo statusą kai kuriems kitiems už Vatikaną ribų esantiems Popiežiaus objektams, tarp jų Castelgandolfo rūmams, kurie vėliau tapo Popiežių vasaros rezidencija. Kartu buvo pasirašytas konkordatas, nustatantis Italijos Bažnyčios statusą. Sutartis Pijaus XI-ojo vardu pabrėžia, kad Vatikanas tebus tik mario-

šalių yra 18,3 milijono žmonių, neturinčių darbo. Tačiau statistikos ekspertai išpėja, jog ši skaičių dar gali tekti koreguoti, kadangi iki šiol nėra tikslų duomenų apie nedarbą lygi Italijoje. Mažiausiai bedarbių Lu-

ojo vardu - Italijos politinį gyvenimą monopolizavęs fašistų partijos lyderis ir vyriausybės vadovas Benito Mussolini.

Katalikų pasaulis labai palankiai priėmė Laterano sutarčių pasirašymą. Vis dėlto būta ir priešingų balsų, prognozuojančių, kad Vatikanas tebus tik mario-

netinė valstybėlė fašistinės Italijos glėbyje. Tuometinė Italijos valdžia gal ir turėjo tokių ketinimų, tačiau Pijus XI labai greit, sumaniai ir ryžtingai, naują valstybę išvedė į tarptautinę areną.

Vos po dviejų metų nuo Laterano sutarčių pasirašymo įvyko pirmą ir turbūt lemtingą Šventojo Sosto ir Italijos vyriausybės konfrontaciją. Jos pretekstas buvo Italijos ketinimas uždrausti Katalikų akciją, kurią Mussolinio režimas laikė bažnyčios ir Vatikaną palaikoma opozicine jėga. Atsiliepdamas į priekaištus, 1931 metų birželio 29 dieną Pijus XI paskelbė encikliką "Non abbiamo bisogno", kurioje pirmą kartą išdėstė savo požiūrį į itališkąjį fašizmą.

Šventojo Sosto moralinis autoritetas dar labiau sustiprėjo II-ojo pasaulinio karo išvakarėse. Tas pats Pijus XI 1939 metais paskelbė kitas dvi enciklikas - šįkart nukreiptas prieš vokiečių nacionalsocializmą "Mit brennender Sorge" ir prieš komunizmą "Divini Redemptoris". Pasibaigus karui, Šv. Sostas išjungė į visas susikūrusias tarptautines struktūras. Vatikaną dalyvavimo tarptautiniame gyvenime svarba ypač išryškėjo pastaraisiais metais: Popiežiaus balsas, gal net labiau negu kiti balsai, turėjo įtakos Europoje ir pasaulyje įvykusiems pasikeitimams. Šventojo Sosto ir popiežiaus balsas garsiai aidėi ir dabar, kai žmonija ruošiasi peržengti trečiojo krikščionybės tūkstantmečio slenkstį.

Radio Vaticana
Danijoje šių metų kovo mėnesi buvo 6,4% bedarbių - tiek pat, kiek ir vasarį. **ELTA**

Tik **DARBININKE**
Jūs galite rasti naujausių žinių iš Lietuvos ir viso pasaulio.

11% ES gyventojų - bedarbiai

Bruselis. Nedarbas Europos Sąjungoje vėl didėja. Europos Komisijos statistikos biuro ataskaita, paskelbta gegužės 15 dieną, rodo, jog šių metų kovo

mėnesį bedarbių ES šalyse buvo 11%. Šių metų vasario mėnesį bedarbių ES buvo 10,9%, o pernai metų kovo mėnesį - 10,8. Iš viso šiuo metu penkiolikoje ES

šalių yra 18,3 milijono žmonių, neturinčių darbo. Tačiau statistikos ekspertai išpėja, jog ši skaičių dar gali tekti koreguoti, kadangi iki šiol nėra tikslų duomenų apie nedarbą lygi Italijoje. Mažiausiai bedarbių Lu-

Wilkes universitete prisimintas profesorius Bronis Kaslas

(atkelta iš 3 psl.)

tautinės teisės ir diplomatinės istorijos studijas bei įsigyti daktarą Strasbourg universitete, Prancūzijoje. Prieš pat Antrąjį pasaulinį karą užbaigtos studijos, ir asmeniškai patirtos nuoskaudos dėl visuomeninės veiklos užgriūdino dr. Kaslą ir paverė jį kovotoju už žmogaus ir valstybės teises. Būdamas juristu ir teisiniu istoriku, dr. Kaslas daugiau kaip 40 metų pašventė rašydamas mokslinius veikalus, straipsnius, skaitydamas paskaitas apie okupanto vykdomus žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje ir klastingu Molotovo-Ribbentropo paktu įvykdytą Baltijos valstybių nepriklausomybės panaikinimą. Jo idėtos pastangos atnešė rezultatus. 1989 m. Sov. Sąjungos Aukščiausioji Taryba pripažino, kad Molotovo-Ribbentropo sandėrio tikrai būta. Paktas buvo paskelbtas negaliojančiu. Tai palengvino sąlygas Sąjūdžiui vesti Lietuvą į nepriklausomybę.

JAV LB-nės vardu A. Gečys dėkojo universitetui vadovybei, atvėrusiai duris politiniam pagėgėliui ir suteikusiam progą kilti mokslinės karjeros laiptais. Wilkes universitete per 26 metus prof. Kaslas skiepėjo pagarbą demokratijos idealams ir teisės principams. Savo laisvalaikį jis galėjo panaudoti laisvajam pasauliui priminti sovietinio ir nacinio režimų Lietuvai padarytas skriaudas. A. Gečys reiškė viltį, kad prof. Kaslo testamentu, kaip padėka, universitetui skirta palikimo dalis galės būti panaudota vienam ar keliems studentams iš Lietuvos siekti mokslo Wilkes universitete.

Antruoju kalbėjęs Wilkes universiteto prez. C. N. Breiseth prisiminė nelengvus prof. Kaslo pirmuosius žingsnius Wilkes universitete. 1949 m. įsidarbinus universitete, pirmuosius septynerius metus teko darbuotis instruktoriumi dėstant vakarais. Vėliau, pastebėjus dr. Kaslo mokslinius gabumus, pradėta kilti, tampa pilnu profesoriumi ir istorijos departamento vadovu. Gerbiamas kolegų ir mėgstamas studentų dėl

savo draugiškumo, europinių manierų ir savitų ekscentriškumų, prof. Kaslas ilgai liks į pažinusių atmintyje. Prez. Breiseth padėkojęs, kad testamente Wilkes universitetas buvęs prisimintas už suteiktas sąlygas prof. Kaslui kaip mokslininkui darbuotis svetimam krašte, priminė, kad kartu velionis nepamiršo ir savo gimtojo krašto. Dū trečdaliai prof. Kaslo palikimo yra skirta Kauno katalikų arkivyskupijai, kuri yra prašoma jį naudoti studentų studijoms užsienyje.

Giminių vardu kalbėjęs sūnėnas Juozas Kazlas prisiminė iš gausios ūkininko šeimos Dzūkijoje kilusį dėdę Bronį, kuris visad rūpinosi broliais ir seserimis, o neturėdamas savų vaikų, sūnėnais ir seserėčiomis. Jis supažindino su minėjimu dalyvaujančiais broliais Leonu ir Stasiu. Vienam iš jų teko eiti tremties kelią Sibire ir brolio Bronio dėka su šeima vėliau pavyko atvykti ir įsikurti JAV-se. Trumpais anekdotais prisiminė dėdės turėtus anglų kalbos sunkumus Amerikoje, išskeldamas dėdės atkaklumą ir sugebėjimą nepalūžti blogiausioje situacijoje. Išskėles dėdės nepaprastą meilę Lietuvai, jis pastebėjo, kad tai nesudarė problemų mylėti ir savo studijų šalį - Prancūziją. Ten turėjo gausių pažįstamų ir dažnokai ten lankydavosi.

Po savo nuotaikingų prisiminimų, programai vadovavęs J. Kazlas pakvietė norinčius minėjimo kelyje prof. Kaslas, gyvenus palietęs. Kalbėjo kolegos profesoriai, buvę studentai, asmeninis advokatas, artimi bičiuliai. Vieni papasakojo prisiminimų žiupsnelį, kiti paskaitė savo sukurtus eilių posmus. Iš dalyvavusių lietuvių nuotaikingai kalbėjo senosios lietuvių emigracijos veikėja Nelė Bajoras-Romanas, priminusi, kad prof. Kaslas buvo vienas iš LB apylinkės iniciatorių (įsteigta Scrantono LB apylinkė) ir vienas iš pagrindinių skatintojų, kad lietuviška veikla nedirvuotu.

Sekė sūnėno Stanley Kass giminių vardu tarta padėka. Solistė E. Hanish padainavo ariją "Une Belle Die" iš operos "Madame Butterfly", o solistė T. C. Tuhy supažindino su giesmės "Marija, Marija" vertimu ir vadovavo jos giedojimui. Minėjimas baigtas universiteto prezidento suruoštomis vaišėmis ir svečių pabėdravimu.

Prieš iškilmes universitete buvęs Pittstono Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Petras Ališauskas, dalyvaujant giminėms, atliko urnos su velionio pelenais laidojimo apeigas. Velionis palaidotas šalia anksčiau mirusios žmonos Pranės Šeporaitytės. Pabaigai keliolika prof. B. Kaslo biografinių faktų. Gimė 1910 III 27 Rudaminoje. 1930 m. baigė Marijampolės marijonų gimnaziją. 1930-35 m. studijavo teisę Vytauto D. universitete, kur gavo dipl. teisininko vardą. 1939 m. Strasbourg univ. gavo daktaro laipsnį. 1939-40 m. ELTOS redaktorius, 1941-43 m. Vytauto D. univ. asistentas, 1945-6 m. Strasbourg univ. lektorius, 1947-49 m. Grosse Point akademijos instruktorius, 1949-75 m. Wilkes kolegijos dėstytojas, profesorius, 1965-70 m. istorijos katedros vedėjas. 1930-33 m. Pavasario s-gos centro valdybos narys. 1932-33 m. korp. Iustitia pirmininkas. Tarptautinės teisės ir R. Europos klausimais rašė "Židinyje", "Teisėje", "Ryte", "XX Amžiuje", "Rhin- Danube-Baltique", "Revue Generale Belge", "Wilkes-Barre Record", "Times Leader", ir kt. Išspausdino šiuos veikalus: "L'Entante Baltique", 1939 m.; "The USSR-German Aggression Against Lithuania", 1973 m.; "The Baltic Nations-The Quest for Regional Integration and Political Liberty", 1976 m.; "L'Experience Balte de Regionalism", 1978 m.; "Three Secret Protocols", 1980 m.; La Lithuanie et la Seconde Guerre Mondiale", 1981 m.

Alg. S. Gečys

Vilnius. Įvažiavimas į senamiestį kainuoja 1 litą.

R. Šuikos nuotr.

Vakarai nori, kad Baltijos šalys į NATO eitų vieningai

Vilnius, gegužės 27 d. Nors JAV pareigūnai mano, kad narystės NATO siekiančios Baltijos šalys turėtų konsoliduotis, tokia nuostata netrukdo Lietuvai "dirbti atskirai ir siekti pranašumų", pareiškė Lietuvos krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius po vizito JAV sugrįžęs į Lietuvą.

"Galima tikėtis įvairių NATO plėtimosi scenarijaus variantų, bet Vakaruose vyrauja požiūris, kad Baltijos valstybės turi vienytis ir ieškoti bendro vardiklio", Vilniaus aerodrome surengtoje spaudos konferencijoje teigė Krašto apsaugos ministerijos vadovas. Tačiau, pasak jo, ir dirbdami atskirai, "mes jau esame

pasiekę kai kurių pranašumų".

Vizito dienomis surengtuose susitikimuose ir diskusijose JAV pareigūnai pareiškė maną, jog Lietuva yra perspektyvi NATO narė, ir pritarė, kad ji būtų įtraukta į būsimų Šiaurės Atlanto valstybių gynybinės organizacijos narių sąrašą. "Duryr į NATO turi būti atviros, o ne praviros", kalbėjo ministras L. Linkevičius. Jo nuomone, "Lietuva ne tik siekia saugumo garantijų, bet ir pati stengiasi būti naudinga kuriant saugumą bei demokratiją".

Penktas dienas viešėdamas JAV, ministras L. Linkevičius buvo susitikęs su JAV gynybos (nukelta į 5 psl.)

A. Sabonis. Tik į aukštį...

Lietuvos krepšinio rinktinė žais Chicagoje

Šių metų liepos mėnesį pirmą kartą mūsų sporto istorijoje pamatysime žaidžiančią Lietuvos krepšinio rinktinę Chicagoje bei kai kuriuose kituose Amerikos miestuose. Tai bus prieš pat olimpinės varžybas Atlantoje. Chicagoje vyks pirmosios rungtynės - liepos 7 d., 1 val. p. p., Rosemont Horizon salėje, ten pat, kur liepos 6 d. vyks Dešimtoji Lietuvių tautinių šokių šventė. Šiose rungtynėse Lietuvos rinktinė susitiks su Kroatija, su kuria mūsų žais pirmąsias rungtynes ir olimpiniam krepšinio turnyre Atlantoje. Per šių rungtynių pertrauką bus demon-

struojami lietuvių tautiniai šokiai. Toje pačioje vietoje Lietuvos rinktinė rungtyniaus dar kartą - liepos 15 d., 7:30 val. vak. Taip pat Lietuvos krepšinio rinktinės nariai žada dalyvauti įvairiuose su Lietuvių tautinių šokių švente susijusiuose renginiuose, na, žinoma, ir pačioje šventėje. Be to, mūsų reprezentantai dalyvaus ir jiems rengiamame susitikime Michaelo Jordono restorane Chicagoje.

Apie šias rungtynes ir kitus Lietuvos rinktinės pasireiškimus Chicagoje vėliau bus pranešta kiek plačiau.

E. Šulaitis

Sudarydami testamentus, nepamirškite geriausio draugo - "DARBININKO", kuris kiekvieną savaitę skelbia naujienas lietuvių namuose.

Šv. Tomo Akviniečio vasaros mokykla

Š. m. liepos 1-10 d. Trakuose veiks trečioji Šv. Tomo Akviniečio vasaros mokykla. Šv. Tomo darbų žinovai, profesoriai iš Vokietijos, JAV, Lenkijos skaitys paskaitas, ves seminarus.

Mokyklos dalyviai gaus išverstus į lietuvių kalbą paskaitų konspektus, Šv. Tomo lotyniškus-lietuviškus tekstus, skirtus darbui seminarų metu. Išklausiusiems kursas bus įteiktas baigimo pažymėjimai.

Mokyklos rengėjai - Dominikonų ordinas Lietuvoje ir "Logos" žurnalas - dėkoja rėmėjams,

suteikusiems Lietuvos inteligentams galimybę prisiliesti prie krikščioniškos kultūros versmų. Norintieji vykti į šią mokyklą registruojami ir išsamesnė informacija bei atsakymą apie priėmimą gaus šiuo adresu: "Logos" redakcija, Laisvės pr. 60, 2056 Vilnius, tel. (8-22) 42 19 63, faksas (8-22) 42 94 54.

Mokyklos rengėjai

DARBININKO redakcijoje Jūs galite nusipirkti anglų - lietuvių kalbų žodyną. Tai puiki dovana besimokantiems anglų kalbą.

Vakarai nori, kad Baltijos šalys į NATO eitų vieningai

(atkelta iš 4 psl.)

sekretoriumi William Perry, valstybės sekretoriaus pavaduotoju Strobe Talbott, JAV prezidento padėjėju ir vyresniuoju direkto-

riumi Vidurio bei Rytų Europos klausimais Daniel Fried, lietuvių kilmės JAV Atstovų rūmų nariu Richard Durbin.

ELTA

Jaunučiai krepšininkai žaidė Toronte

Gegužės 25 ir 26 dienomis Toronte įvyko Šiaurės Amerikos lietuvių jaunučių krepšinio pirmenybės, kurios buvo tęsinys kiek anksčiau Chicagoje vykusių vyrų bei jaunių varžybų. Toronte buvo rungtyniaujama net 8 klasėse ir čia susirinko daugiau negu 30 komandų, atstovavusių 7 sporto klubams. Rungtyniavo jaunimas nuo 7 iki 16 metų amžiaus.

I šias pirmenybes iš Chicagos buvo nuvažiavusios trys komandos su jų treneriais bei palydovais: Rimu Dirvoniu, Algiu Tamošiūnu, dr. Donatu Siliūnu ir Algiu Jonynu. Jos čia kovojo gana atkakliai ir užėmė tris trečia-

sias vietas.

B klasėje žaidė 6 komandos ir čia I vietą iškovojo Toronto "Aušra", pabaigoje įveikusi Hamiltono "Kovą" 49:41. Rungtynes dėl trečios vietos laimėjo "Lituanica", nugalėjusi Toronto "Vytį" 43:32. C klasės finale vėl rungtyniavo tų pačių klubų komandos, tačiau čia hamiltoniečiai įveikė "Aušrą" 60:45. Dėl trečios vietos "Lituanica" buvo pranašesnė prieš Clevelando "Žaibą" 73:47.

D klasėje, kur rungėsi 7 komandos, pirmosios trys išsirikiavo taip: 1. Hamiltono "Kovas", 2. Clevelando "Žaibas", 3. Chicagos "Lituanica". E klasėje iš

penkių komandų pirmaisiais buvo Hamiltono "Kovo" vaikai. Pačių jauniausiųjų - F klasėje laimėjo pipirai iš Detroito "Kovo". Taip pat buvo rungtyniaujama ir trijose mergaičių klasėse. C ir E klasėse nugalėtojoms tapo hamiltonietės, o D klasėje laimėjo Toronto "Vyties" mergaitės.

Pačios pirmenybės buvo gerai suorganizuotos. Jų organizaciniam komitetui vadovavo Rimas Miečius, o varžybiniam komitetui pirmininkavo Andrius Klimas. Pirmenybes rengė ŠALFSS krepšinio komitetas, talkininkaujant Toronto "Aušrai" ir "Vyčiui".

E. Šulaitis

Lietuviškos rungtynės

Efektingai prieš trejus metus pradėjusi savo veiklą šiandien Lietuvos krepšinio lyga skėsta savo vadovų nesantaikos akivaruose. Lietuviška amerikietišku užmoju atomazga, kai rūpestį dėl šalies krepšinio ateities užgožia ambicijos, pavydas ir pinigai.

Mafija besąlygiškai gerbia nerąšytą taisyklę - į laidotuves atvyksta visi tarpusavyje kariaujančių pusių nariai. LKL sezono pabaigtuvės Kauno "Kolegų" kavinėje galėjo nors akimirkai sukurti lygos viršūnių susitaikymo iliuziją, tačiau negelbėjo net mafijos pavyzdys. Kauno žalgiriečiai trečiasyk iškovojo LKL čempionų žiedus, tačiau pagerbti jų į pabaigtuvių balių neatvyko Vitas Klimas - Plungės "Olimpo" viceprezidentas, Algimantui Ližaičiui, lygos generaliniam sekretoriui, oponuojančios grupės vadovas. Šios pabaigtuvės dar sykį įrodė, jog nepaskelbtas LKL viršūnių karas tęsiasi, o buvusio gražaus bendradarbiavimo šermenyse negalioja jokios taisyklės.

Į Lietuvą sugrįžus Šarūnui Marčiulioniui, LKL prezidentui ir charizmatiniam oponentų lyderiui, krepšinio kuluaruose rusenę karo žiežirbos įsiliepsnoja. Šalies spaudoje sezidentas kalba apie "finansinę drausmę Lietuvos krepšinio lygoje" ir "karčią šešerių metų bendravimo patirtį" su Ližaičiu, savo buvusiu patikėtiniu, o lygos generalinis sekretorius savo ruožtu žada jau rašomoje knygoje atskleisti visus santykių su Marčiulioniu niuansus.

Juodos katės žingsniai

Konfliktas LKL viršūnėse tiesiogiai susijęs su Ližaičio ir Marčiulionio santykiais, nors abi pusės viešai stengiasi atsieti šį ryšį. Bruzdėjimai už LKL generalinio sekretoriaus nugaros prasidėjo būtent tuomet, kai jis oficialiai išsiskyrė su NBA rungtyniaujančia krepšinio žvaigžde ir paliko Šarūno Marčiulionio krepšinio fondą. Ko nepasidalino krepšininkas ir šešis metus buvusi jo "dešinioji ranka"? Šio nelaukto išsiskyrimo priežastis gali įvardyti tik tie patys, tačiau ir Marčiulionio, ir Ližaičio pasisakymai spaudoje leidžia suprasti, jog nesantaikos obuolys - pinigai. Lygos prezidentas užsimena apie "tuos pačius finansinės krizės simptomus" ir "lygos panašų likimą", o generalinis sekretorius tvirtina dar niekam nesakęs, "kiek Š. Marčiulionis man skolingas".

Be jokios abejonės, ne viena pūda druskos kartu suvalgiusio dueto skrybybos skausmingesnės buvo Ližaičiui. Paprastas eksperimentas - ką sunkiau įsivaizduoti eiliniam žmogui: Marčiulionį be Ližaičio ar Ližaitį be Marčiulionio? Marčiulionio pusėje - jo vardas, žvaigždės statusas, krepšinio mėgėjų meilė, gerai reklamuojama mokykla ir labdaros programos. Tačiau faktas, jog Ližaitis nepaisydamas šių jam nepalankių aplinkybių savo noru

nenori palikti krepšinio lygos, verčia suklusti - vadinasi, generalinis sekretorius tvirtai jaučiasi savo kėdėje ir neturi jokių "finansinių" uodegų? Tuoj po tu nelemtų LKL prezidento ir generalinio sekretoriaus skrybų prasidėjusios įvairios LKL finansinės veiklos revizijos, regis, nesurado pažeidimų, todėl Marčiulionio korta dėl "finansinės drausmės" greičiau bus mušta.

Valstybės smūgis gruodį

Šiandien LKL klubo biudžetas svyruoja apie 0,5 - 1 mln. litų. Pirmąjį sezoną LKL gyveno be rūpesčių, nes šalies ekonomikoje klestėjo "nepo" laikų tradicijos ir klubų savininkai lengva ranka žarstė pinigus krepšiniui. Klubų norai, kad LKL pradėtų grąžinti pinigus, stiprėjo proporcingai mažėjant savininkų galimybėms uždirbti "tuščių" pinigų. Pirmoji opozicija Ližaičiui susibūrė iš karto po jo skrybų su LKL prezidentu praeitą vasarą, tačiau generalinį sekretorių gelbėjo nepaprastai stiprus užnugaris - Lietuvos akcinis inovacinis bankas. Teoriškai samprotaudami apie lygos galimybes uždirbti iš krepšinio, opozicijos atstovai vis dėlto buvo priversti prikristi liežuvi, kai LAIB, pagrindinis LKL rėmėjas, duodavo lygai apie 300 tūkst. litų, daugiau kaip trečdalį LKL biudžeto. Ližaičio pozicijos dar labiau sustiprėjo, kai, tuo metu aktyviai savarankiškai LAIB ir "Litimpeks" bankų susijungimo atveju, lygos kuluaruose ėmė klaidžioti dar išpuikęs - 600 tūkst. litų - paramos suma iš naujojo "Jungtinio banko". Tačiau 1995 metų gruodį sustabdydama LAIB veiklą Vyriausybė išmušė iš LKL generalinio sekretoriaus pagrindinį kozirį. Karštingaiško naujų galimų rėmėjų paieškos vyko nesėkmingai, o priliūsi opozicija suprato sulaukusi savo šanso.

Šešėlinė vyriausybė

Natūralu, jog LKL prezidentas, beveik visą krepšinio sezoną praleisdamas JAV, savai LKL vystymo vizijai atramą turėjo surasti ir Lietuvoje. Susikirtus Marčiulionio ir Ližaičio privatiems interesams, krepšinio žvaigždės šešėlyje iš karto atsirado naujų žmonių. Anot Juozo Jankausko, LKL direktorato vadovo, interviu "Lietuvos sportui", į LKL generalinio sekretoriaus vietą pretenduoja Arnoldas Masalskis, dabartinis Šarūno Marčiulionio patikėtinis, LKL direktorui vadovauti rengiasi Zenonas Kamarūnas, buvęs Kauno "Laveros" viceprezidentas, o LKL biznio centrui - Vitas Klimas, Plungės "Olimpo" viceprezidentas. "Veido" turima informacija patvirti-

na šiuos "šešėlinės vyriausybės" narius, tačiau nurodo kiek kitokių portfelių pasiskirstymą: Klimas turėtų tapti generaliniu sekretoriumi, o Kamarūnas - lygos biznio centro vadovu. Pirmoje opozicijos bangoje prieš LKL centrą Vilniuje buvo Kauno "Atleto", Kauno "Žalgirio", Plungės "Olimpo", Šilutės "Šilutės" ir Alytaus "Savy" atstovai. Pirmiausia šią kompaniją paliko "Žalgiris". Kaune juoda katė perbėgo tarp LKL čempionų ir "Atleto", savo nuomonę tikriausiai pasakė ir sugrįžęs Arvydas Sabonis. Dvi prasmiška opozicijoje "Šilutės" padėtis: jos žaidėjas vilioja toje pat barikadų pusėje stovinti Alytaus ekipa, todėl galima spėti, kad kol kas tik trys komandos - "Olimpas", "Atletas" ir "Savy" suinteresuotos "LKL reorganizacija".

Marčiulionio klaida

LKL steigiamajame posėdyje Vitas Klimas į lygos prezidento postą pasiūlė Adolfą Šlezevičių. Pateikdamas Marčiulionio kandidatūrą Ližaitis užblokavo buvusio premjero karjerą šalies krepšinyje. Paradoksalu, kad dabar Klimas tapo tvirčiausiu LKL prezidento sąjungininku. Marčiulionis susidūrė su sunkiai išsprendžiama problema: nepaisant milžiniško jo paties populiarumo šalyje, greta stovintys bendraminčiai neturi reikiamo autoriteto krepšinio visuomenėje. "Olimpo" viceprezidentą lydi partinio instruktoriaus praeities šleifas. Klimas nevalingai priminė savo praeitį, kai rajono valdžiai atvirai siūlė "prispausti" futbolą, o ne krepšinį remianti verslininką ar įtakoją, kad, pažeidžiant elementarias žmogaus teises, Vilniaus aerouoste būtų suleistas Evaldas Jocy. Po Kamarūno šuolio iš bankrutavusios "Laveros" į, atrodo, normaliai gyvuojančią "Šilutę", šią lyg tyčia ėmė spausti finansinės problemos. Netgi krepšiniui pinigų negailintis Zigmas Petrauskas, "Atleto" prezidentas, prarado ne vieną gerbėją, ėmęs perdėm pasitikėti Borisu Karebinu, savo fantazijomis apie kasmet į NBA siunčiamus tris lietuvių prajuokinsiu ir Rimą Kurtinaitį. Abejotina komanda - sunkiausios girnų pusės LKL prezidento idėjoms.

Ližaičio klaida

Savo ruožtu didžiausia LKL generalinio sekretoriaus klaida - "pranasauti" mėnesiai po LAIB veiklos sustabdymo. Lygai atsidūrus komos būsenoje, LKL smegenų centras Vilniuje nesugebėjo surasti naujų rėmėjų. Tačiau atsižvelgiant į spaudoj prastrudusią informaciją, jog lygai apie 100 tūkst. litų yra skolinga Alytaus "Savy", apie 50 tūkst. litų - Baltijos TV, galima kelti hipotezę, jog lygai buvo blokuojama, ne tik šių skolų sugrąžinimas, bet ir naujų rėmėjų paieškos.

Konferencija be Marčiulionio
(nukelta į 6 psl.)

- **"Volungė"**, Toronto lietuvių choras, minėdamas 20 metų sukaktį, gegužės 11 d. Prisikėlimo parapijos didžiojoje salėje surengė išpudingą koncertą.

- **Prof. Violeta Kelertienė**, išrinkta Pabaltiečių studijų draugijos (Association for the Advancement of Baltic Studies, Inc.) prezidente.

- **Dr. Antanas Grina**, finansininkas, neseniai grįžęs iš Lietuvos, kur Vilniaus universitete skaitė bankininkystės kursą, dalyvaus Lietuviškų studijų savaitę Dainavoje ir birželio 27 d. kalbės apie dabartinę Lietuvos bankų padėtį.

- **"Antras kaimas"** Dešimtosios tautinių šokių šventės progą liepos 3 d. Jaunimo Centre, Chicagoje, pasirodys su Antano Škemos vieno veiksmo drama ir įvairiais komiškais šokiais.

- **Kun. J. Aranauskui**, Montreal, Que., Aušros Vartų lietuvių parapijos klebonui, švenčiančiam 80 m. amžiaus sukaktį, Jūrų šaulių kuopa "Neringa" birželio 30 d. rengia ypatingą pagerbimą.

- **Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 24-asis seimas** vyks rugpjūčio 30-31 ir rugsėjo 1 dienomis Chicagoje, Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd.

- **"Dainavos"** ansamblio visuotinio susirinkimo Chicagoje išrinktoji valdyba gegužės 21 d. pareigomis pasiskirstė taip: pirmininkė Aušra Jasaitytė-Petry, vicepirmininkai Jeronimas Gaižytis ir Tadas Stropus, išdininkė Aldona Urbienė, narės Krista Šili-maitytė ir Danguolė Ilginytė.

- **JAV LB Vakarų apygardos metinis suvažiavimas** įvyks birželio 23 d. Los Angeles, CA, šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje. Šalia eilinių pranešimų viešnia iš Detroito, Lietuvos Respublikos Seimo ir JAV LB bendros komisijos narė, Liuda Rūgienienė papasakos savo išpuodžius iš neseniai įvykusių svarstybų Vilniuje.

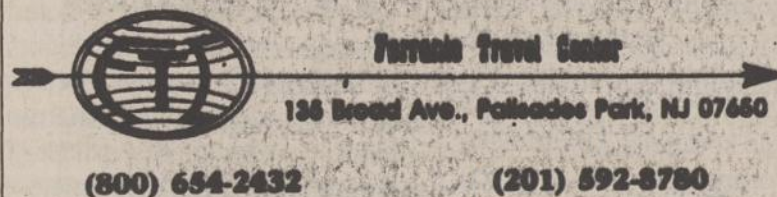
- **1996 m. kovo 27 d. Surrey, B. C.** Kanadoje po ilgos ir sunkios ligos **mirė** a. a. filosofas, **profesorius dr. Vincas Vyčinas**.

- **Urugvajaus lietuvių kultūros draugijos valdybą** sudaro pirm. Vytautas Dorelis, I vicepirm. Mindaugas Mačanskas, II vicepirm. Stasys Matišiūnas, sekretoriai Laima Debesytė, Berta Sanchez, Albertas Kaluzevičius, išd. Janė Šleivyte-Trakimienė, jos padėjėjas Gabriel Vener, nariai Antanas Gudynas, Vira Vilimavičius, Roberto Ibarra Veta, Orlandas Anilionis, Juana Anilionis, Marta Alicia Cabrera.

- **Vokietijos lietuvių Bendruomenės** Hageno apylinkė dar tebeturi pusšimtį veiklių narių. Jos valdybos pirmininkas yra Valdas Žielys. Gražia tradicija tapo kiekvieną mėnesį rengiami Hageno apylinkės narių susitikimai įvairiems renginiams. Į juos atvyksta lietuvių ir iš Bonnos, Bochumo, Gelsenkircheno, Wuppertalio miestų. Didžioji Hageno lietuvių dalis iš Lietuvos yra atvažiavęs per pastaruosius penkerius metus.

- **Jūratė Baronaitė**, buvusi hamiltonietė, gavo Müncheno universitete Vokietijoje žurnalistikos magistro laipsnį.

**MES SIŪLOME
PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ
IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS
AMERIKOJE AR
KANADOJE**

LIETUVA - BALTIJOS GRAŽUOLĖ

Pigiausios skrydžių kainos!

Pigiausios kainos viešbučiuose:

LIETUVA, ŠARŪNAS, VILLON ir kt.

Dar pamatykite Kopenhagą, Helsinkį, Vieną, Varšuvą

Dėl skrydžių - prašykite **ERIKA**

Dėl kelionių po Lietuvą ir Europą - prašykite **ROBERTA**

Visi klauskite apie papigintas HERITAGE

TOURS. Nuo 8 iki 15 dienų. \$1175 ir daugiau

UNIONTOURS

245 Fifth Avenue
New York, NY 10016

Tel. (212) 683-9500, 800-451-9511

FAX: (212) 683-9511

ASTAnet: <http://www.astanet.com/get?uniontrs>

*Skaitytojai rašo
"Darbininkui"*

Lietuviškos rungtynės

(atkelta iš 5 psl.)

Dabar abi konfliktuojančios pusės ruošiasi LKL konferencijai, kuri turėtų įvykti birželio mėnesį. Paskutiniajame LKL Vykdomojo komiteto posėdyje Kaune gegužės 3 d. buvo patvirtinta, jog ši konferencija vyks Vilniuje, tačiau konkreti jos data dar nenumatyta. Algimantas Ližaitis ir LKL darbo grupė rengia du alternatyvius lygos verslo planus. Abu planai turi būti įteikti visiems Vykdomojo komiteto nariams susipažinti. Po to, praėjus 5-7 dienoms, bus šaukiamas dar vienas Vykdomojo komiteto posėdis. Jame turėtų būti pasirinktas geresnis planas ir paskirta tiksli konferencijos data.

"Veidas" turi pirminį vasario 22 d. datuotą darbo grupės vieno puslapio apimties projektą, kuriame yra... per 40 gramatinių kalbės klaidų. Akivaizdu, jog pasitelkę nepriklausomą savo plano ekspertu akademiką Eduardą Vilką, LKL generalinis sekretorius metė iššūkį jau pusmetį dirbančiai oficialiai LKL darbo grupei, kuri pateko į ceitnotą. Įtikinamam planui paruošti reikia laiko. Kadangi artėja Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės turnyrai Vokietijoje bei Ispani-

joje, o liepos 4 d. rinktinė jau išvyksta į JAV, LKL prezidentui taip pat velniškai stigs laiko nuodugnai susipažinti su LKL virtute. Be Marčiulionio paramos "LKL reorganizacija" neišvaidzuojama.

Kas bus?

Greičiausiai - mažas lietus iš didelio debesies. Norint LKL konferencijoje radikaliai keisti lygos kryptį ir jos vadovus, būtina susilaukti 2/3 Vykdomojo komiteto narių pritarimo. Šiuo metu Vykdomasis komitetas "turi" 25 balsus (po 2 balsus dešimt LKL klubų, 2 - Direktoras, po balsą - LKL prezidentas, garbės prezidentas ir viceprezidentas), vadinasi, LKL generalinio sekretoriaus oponentai turi surinkti 17 balsų. Paprasta aritmetika: Ližaitis gaus 2 Direktoro balsus (Ližaitis ir Jankauskas), dar 4 - iš Vilniaus klubų ("Statyba" ir "Sakalai"), 1 - iš LKL viceprezidento (Eugenijus Verbavičius, LAIB tarybos pirmininkas). Norint išlaikyti "status quo" Ližaitiui belieka užsitikrinti nors dviejų narių paramą iš jo pusę linkstančių Klaipėdos, Panevėžio ir Šiaulių klubų turimų šešių balsų...

"Veidas"

KALVINIMAI ATSIIMTI: PROBLEMA IŠSPRĘSTA?

(atkelta iš 1 psl.)

tikinę, kiek agentų buvo apsupę velionį S.Lozoraitį, ir perskaite

Danielos Lozoraitienės interviu "Lietuvos ryte" išsakytas abejones dėl vyro mirties priežasties, "Užkulisiu" leidėjai mano, jog būtų tikslinga ištirti S.Lozoraičio mirties aplinkybes.

Be kita ko, vadovaujantis K.Bobelio pasirinktu KGB dokumentų vertinimo principu, K.Bobelis gali apkaltinti ir save: juk jis bendravo su Algium Klimaičiu - agentu Kliugeriu.

Pagal "Kauno dieną"

Padovanokite "Darbininko" prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams švenčių proga! Prenumerata vieniems metams - tik \$30.

Jeigu Jus domina naujaisi įvykiai Amerikoje ir Lietuvoje, užsakykite **DARBININKĄ**. Šis laikraštis tikrai neapvils Jūsų. Jau 80 metų Amerikos lietuviai skaito **DARBININKĄ**. Skaitykite **DARBININKĄ** ir pasiūlykite savo draugams.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296-4130

**Dėl dr. K. Bobelio pareiškimo
apie Stasį Lozoraitį**

Kaip politikui ir kaip žmogui p. Bobeliui nedaro garbės pareiškimai, kurie neturi įrodymų. Tai viena. Antra, manyčiau, jog minėto pareiškimo šaknys siekia tolimesnius užsienyje buvusių radikalesnio VLIK'o ir nuosaikesnių pažiūrų prieškarinių Lietuvos diplomatinio tarnybų atstovų pozicijų skirtumus dėl lietuviams viešos, dažniausiai dėmesį iššaukiančios, emocinės išraiškos tampa neatskiriama jų esybės dalimi. Polinkis į sim-

bolizmą?

Mindaugas Jurkynas

KALENDORIUS

Birželio 21 d.: Aloyzas, Vasarė, Novaldas.

Birželio 22 d.: Paulinas N., Jonas F., Tomas Moore.

Birželio 23 d.:

12 metų sekm.

Birželio 24 d.: Jonas Krikšt. Algimantas, Nemunė.

WARTA

TRAVEL & SHIPPING AGENCY

536 Westfield Avenue & Elmora Elizabeth, NJ 07208
Telephone (908) 527-1000 FAX: (908) 527-1122

Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas

NUO DURŲ IKI DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 5 - 6 savaites
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ
Greitai ir saugiai Jūsų siuntiniai pristatomi
gavėjams asmeniškai į namus po visą Lietuvą.

Visi siuntiniai apdraudžiami. Mūsų nėra

Minimalus mokestis už persiuntimą yra 20 dol.

We deliver to

BALTIC STATES, POLAND, SLOVAKIA, BELARUS,
UKRAINE, MOLDOVA, RUSSIA and CENTRAL ASIA.

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

JUNE PICK UP

06/20 THU	NEWARK, NJ	11-12 Noon
06/21 FRI	BROOKLYN, NY	12-1 PM
06/25 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12 Noon
06/25 TUES	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
06/25 TUES	WATERBURY, CT	4-5 PM
06/27 THU	PHILADELPHIA, PA	11-12 Noon
06/27 THU	BALTIMORE, MD	4-5 PM
06/28 FRI	KEARNY, NJ	11-12 Noon
06/28 FRI	PATERSON, NJ	1-2 PM

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$799 r.t.

One way to Vilnius \$530

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

Grupėms ir pavieniams
pigiausios kelionės šią vasarą į

LIETUVĄ

14 dienų **Grand Tour of Lithuania** \$2,144

9 dienų **Lithuanian Economy Tour** 1,499

10 dienų **Baltic Capital Tour** 2,099

ir kitos.

Galima užsakyti kelionę, viešbučius ir t.t. ar vien tik
skrydžius papigintomis kainomis iš visų JAV miestų.

VYTIS TRAVEL

40 - 24 235 St.
Douglaston, NY 11363
Tel. 718 - 423 - 6161
1-800-77-VYTIS

**PASINAUDOKITE PAPIGINTOMIS
KAINOMIS**

**pavasari ir vasarą, skrisdami į
Vilnių ir Rygą!**

Mes taip pat siūlome patogius skrydžius ir keliones
laivu į Karibų salas, Australiją, Aziją ir Europą.

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave.

Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

**VILTIS
(HOPE)**

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

**TIESIOGINIAI SIUNTINIAI
IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ**

BIRŽELIO mėn. siuntinius palmsime šiose vietovėse:

PUTNAM, CT	birželio 19	1:00 - 2:30 v. p.p.
PROVIDENCE, RI	birželio 19	4:00 - 6:00 v. p.p.
ALBANY, NY	birželio 20	7:00 - 8:00 v. vakaro
SCHENECTADY, NY	birželio 20	7:00 - 8:00 v. vakaro
BINGHAMPTON, NY	birželio 21	9:00 - 10:00 v. ryto
SCRANTON, PA	birželio 21	12:00 - 1:00 v. p.p.
FRACKVILLE, PA	birželio 21	3:00 - 5:00 v. p.p.
BROOKLYN, NY	birželio 22	12:00 - 4:00 v. p.p.
BRIDGEPORT, CT	birželio 22	6:00 - 7:00 v. vakaro
NORWOOD, MA	birželio 24	6:00 - 7:00 v. vakaro

Dėl pinigų pervedimo, dėl Air Cargo siuntinių ir
kitokios informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

JAV LB Floridos apygardos suvažiavimas

MARIJAI STRAZDIENE

Ryžto vaisiai

Daytona Beach

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: 103517.1071@compuserve.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, birželio 11 d. išvyko į Lietuvą. Iš ten lankys lietuvius Latvijoje, Estijoje, Ukrainoje ir Baltarusijoje. Į New Yorką grįžta rugpjūčio 7 d.

Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys rengia Susitikimo Šventę - **Pikniką** š. m. liepos 28 d. Putnam, CT, savo erdvoje sodyboje. 11 val. koncelebruotos mišios, vėliau pietūs, meninė programa ir kt.

Antroji Tarptautinė Baltiečių Psichologų konferencija įvyks Taline, Estijoje, š. m. rugpjūčio 24 - 27 d. Susidomėjimas šia konferencija yra didelis - jau užsiregistravo dalyviai iš visų trijų Pabaltijo kraštų, Švedijos, Vokietijos, Australijos, JAV, ir Kanados. Kas norėtų gauti daugiau informacijų apie šią konferenciją, prašomi kreiptis į Association for the Advancement of Baltic Psychology, 50 Beresford Ave., Toronto, ONT, Canada M6S 3A8. Tel. (416) 604-9707; FAX: (416) 488-0470. Att. Dr. Jaan Reitav.

Kun. Kajetonas Sakalauskas, buv. Šv. Andriejaus parapijos klebonas Philadelphiajio, PA, širdies ligos pakirstas mirė birželio 8 d. Palaidotas birželio 13 d. Philadelphiajio, PA.

A. a. Aleksas Vaškelis, gyvenęs St. Petersburg Beach, FL, po sunkios ligos mirė 1996 m. birželio 7 d., sulaukęs 76 metų amžiaus. Nuliūdę liko: žmona Prima, duklė Danutė, žentas Ric Krebs, sesuo Zofija Salienė ir trys seserys ir brolis Lietuvoje. Gedulingos mišios buvo aukotos Most Holy Name of Jesus bažnyčioje Gulfport, FL, birželio 10 d. Buvo palaidotas Tautinėse lietuvių kapinėse Chicagoje.

Kelionių agentūra Vytis, Douglaston, NY, skelbia šią vasarą 3 skirtingas keliones po Lietuvą su palyda: 9, 10 ir 14 dienų. Kainos skirtingos. Žiūr. "Vyties" skelbimą 6-tame puslapyje.

Lietuvių Atletų Klubas dar turi marškinukų, išleistų Atlantos Olimpiados proga. Marškinėliai yra balti, juodi, arba spalvoti (tie dye), suprojektuoti Greatful Dead grupės krepšinio motyvu. Norintieji užsisakyti prašomi skambinti A. Jankauskui 718 - 849 - 2260 arba P. Gvildžiui 718 - 356 - 7871. (sk.).

Skaitykite DARBININKĄ ir pasiūlykite jį savo draugams

Ryžto vaisiai

(atkelta iš 7 psl.)

visų svarbiausia diegti krikščioniškas vertybes, nes matome, kokios yra pasekmės visuomenėje bedieviško, agnostinio, grynai humanistinio požiūrio ir gyvenimą. Kova su sekuliaristiniu pasauliu sudėtinga. Dvasinės vertybės reikalauja grėžtis į gyvybės ir kūrinijos esmę, atpažinti Kūrėją. O taip lengva viską suvesti į žmogišką pajėgumą ar išradinumą ir neretai atsimušti į akių gatvę. Krikščioniškasis auklėjimas "grindžiamas tokia švieto-mo filosofija, kurioje harmoningai siejama tikėjimas, kultūra ir gyvenimas. Bažnyčia per mokyklą evangelizuoja, moko ir prisideda ugdydama dorus bei kilnius žmones". Taip skaitome Katalikiškų mokyklų suvažiavimo aptarime. Ar ne to reikia Lietuvai? Ar ne to reikia visam pasauliui?

Yra pedagogų Lietuvoje, nors jų ir būtų nedaug, kurie žengia

ŽINIOS iš Lietuvos Respublikos Nuolatinės Misijos Jungtinėse Tautose

Š. m. gegužės 30 d. Misijos patarėjas **R. Paulauskas**, kartu su Estijos ir Latvijos atstovais susitiko su Šiaurės šalių delegacijomis JT socialinio vystymo komisijoje. Susitikime dalyvavo Norvegijos Sveikatos bei socialinių reikalų ministerijos direktoriaus pavaduotoja C. Sundrehagen. Susitikimo metu aptarti minėtos komisijos rengiami dokumentai dėl skurdo panaikinimo, Šiaurės valstybių delegacijų taktika komisijos posėdžiuose. Norvegijos atstovai apgailestavo, kad Baltijos misijos atstovų neremia ekspertai iš kompetentingų žinybų, esančių valstybių sostinėse. Dalyviai nusprendė toliau plėtoti neformalų nuomonių bei informacijos apsikeitimą 5 + 3 formate.

Gegužės 31 d. ambasadorius **O. Jusys** dalyvavo Rytų Europos rinkiminės grupės susitikime, kuriame buvo pasikeista nuomonėmis dėl JT reformos darbo grupės nagrinėjamų klausimų bei patvirtinta Rytų Europos valstybių rinkiminės grupės kandidatūrų lentelė. Lietuva pirminkaus Rytų Europos rinkiminės grupės JT Generalinės Asamblėjos 51-osios sesijos pradžioje rugsėjo - spalio mėnesiais.

Birželio 6 d. ambasadorius **O. Jusys** bei patarėjas **R. Paulauskas** kartu su Latvijos bei Estijos ambasadoriais susitiko su Rytų-Vakarų studijų instituto prezidentu J. Mrozu, US-Baltic Fondo atstovais ir aptarė Baltijos valstybių prezidentų vizito organizavimą.

LB NY "Versmės" apylinkės vicepirmininkė **Albina Banienė** - Daukantas praneša:

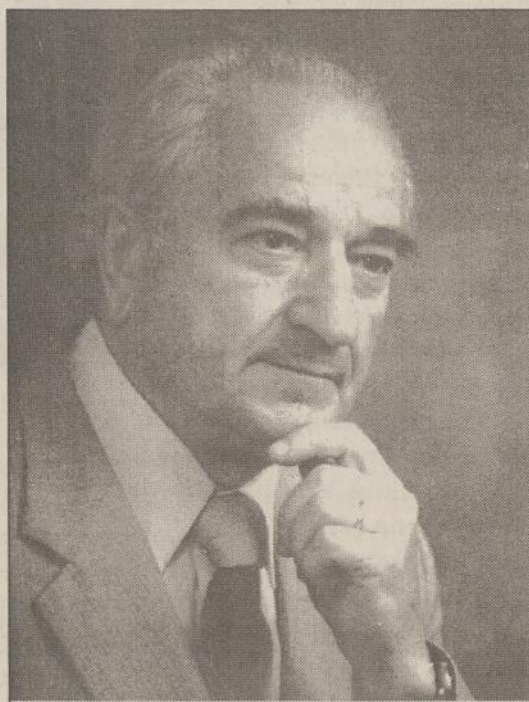
Kadangi išvykstu iš New Yorko, neturėsiu galimybės toliau dalyvauti LB veikloje bei atlikti visuomeninės pareigos "Versmėje". Iki liepos 1 d. dar veiks "Versmės" telefonas 718 776-1201.

Dėkoju visiems, pagelbėjusiems ir man, ir "Versmei" sukiomis kūrimosi dienomis.

Nesakau "Sudiev", bet "Iki pasimatymo!"

Albina Banienė - Daukantas

Garbingo amžiaus sukaktuvininkas dr. Juozas B. Dičpinigaitis

Šių metų spalio 15 d. veikliam ir energingam New Yorko Lietuvių gydytojų ir dantų gydytojų draugijos nariui, buvusiam (1956 m.) draugijos sekretoriui dr. Juozui B. Dičpinigaičiui sukaks 80 metų amžiaus.

Nors metai pabarstė jo plaukus sidabru ir veide išpaudė kelias raukšleles, bet tai nė kiek nesumažino gydytojo ryžto dirbti kultūrinį ir visuomeninį darbą mūsų taip sunkiai alsuojančiai Tėvynei.

Dr. Juozas B. Dičpinigaitis išvydo šį pasaulį 1916 m. spalio 15 d. Krūvelių kaime, Marijampolės apskrityje, Kazlų Rūdos valsčiuje.

1928 m. jis baigė Bagotosios pradžios mokyklą ir įstojo į Marijampolės Marijonų gimnaziją, kurią 1936 m. baigė. Būdamas gabus, gilaus mąstymo, darbštus, jautrios širdies jaunuolis, jis pasirinko studijuoti mediciną.

1936 m. rudenį jis įstojo į Vytauto Didžiojo Universiteto Medicinos fakulteto pirmąjį kursą. 1937 m. jį baigęs, Juozas Dičpinigaitis nutarė atlikti privalomą jaunuoliams karinę prievolę ir įstojo į Karo mokyklą kariūnų aspirantų. 1938 metais ją baigė jaunesniojo leitenanto laipsniu.

Tų pačių metų rudenį jis su jaunatvišku entuziazmu sugrįžo į Medicinos fakultetą tęsti savo užsibrėžto tikslo.

1942 m. dr. Juozas Dičpinigaitis išlaikė Valstybinius egzaminus ir gavo medicinos gydytojo diplomą. Beliko tik atlikti privalomą vienerių metų gydytojo

stažą. Stažuotis pradėjo jis Vytauto Didžiojo Universiteto klinikoje, o užbaigė naujoje moderniškoje Marijampolės ligoninėje.

Atlikęs stažą, 1943 m. dr. Juozas B. Dičpinigaitis gavo iš Vyriausios Sveikatos Valdybos leidimą verstis privačia praktika.

Tačiau likimo nebuvo lemta dr. J. Dičpinigaičiui dirbti savo Tėvyneje.

1944 m. raudonasis slibinas iš rytų vėl ėmė slinkti link mūsų Tėvynės. Lietuviai, pabūgę kraujo trokštančių jo nasru, paliko turtus ir masiškai ėmė trauktis į Vakarus. Jų tarpe buvo ir jaunas gydytojas dr. Juozas B. Dičpinigaitis.

Pasitraukęs į Vokietiją, daktaras iš pradžių dirbo keliose ligoninėse su vokiečių, anglų ir amerikiečių gydytojais. Kiek ilgiau dirbo Spakenbergo D. P. ligoninėje, o įsikūrus šiame mieste tremtinių stovyklai, jis buvo tos

stovyklos gydytoju.

1950 m. daktaras su šeima atvyko į JAV ir apsigyveno New Yorke. Čia jis vėl turėjo atlikti užsienyje baigusiems gydytojams privalomą medicinos stažą. Dr. J. Dičpinigaitis jį atliko Šv. Jono, Wyckoff Heights, Peck Memorial ir St. Catherine ligoninėse.

1953 m. dr. Juozas Dičpinigaitis New Yorko valstijoje išlaikė užsieniečiams gydytojams privalomus egzaminus ir pradėjo verstis privačia praktika. Ją tęsė iki 1996 m. sausio 1 dienos.

Dieną prieš tai jis įrašė į savo ligonių ligų istorijas paskutinę datą. Įdėjo steto-

skopą ir sfigmomanometrą į spintą ir užrakino kabineto duris. Duris, pro kurias metų metais ėjo tūkstančiai ligonių, ieškodami jo pagalbos.

Dr. Juozas Dičpinigaitis 1948 m. sukūrė šeimą su Irena Klemajeryte ir išaugino tris sūnus. Antasis sūnus Tomas Mindaugas žuvo, sulaukęs 19 metų amžiaus.

Dr. Juozas Dičpinigaitis išėjo užtarnautam poilsui, bet jis nepaliko spragos. Ją užpildė du jo sūnūs gydytojai: dr. Juozas Tomas Dičpinigaitis ir dr. Petras Dičpinigaitis.

Sveikiname Jubilatą ir linkime, kad jo gyvenimą lydėtų šviesios, giedrios nuotaikos ir sveikatos žiburėliai.

Dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė,

New Yorko Lietuvių gydytojų ir dantų gydytojų draugijos vardu

KULTŪROS ŽIDINIO KAVINĖ

LB Queens apylinkės pirm. Ramutė Česnavičienė (kairėje) ir paskaitininkai dr. Vita Dičpinigaitienė ir dr. Petras Dičpinigaitis.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

ja, užleidžia stalus kitai - vėlesnei svečių grupei. Šią paskutinę priešatostoginę kavinę aplankė 200 - 250 žmonių, nes tuo pat metu didžiojoje Kultūros židinio salėje vyko dail. Juozo Bagdono paroda. O posėdžių menėje buvo daktarų paskaita.

Tokios kavinės Kultūros židinio išlaikymui atneša apie 600 - 700 dol. pelno. Kavinės organizuoja Kultūros židinio administraciją. Tai tikrai naudingas renginys - žmonės turi galimybės skaniai pavalgyti, pabūti gražioje nuotaikingoje aplinkoje, o administracijai susidaro ir neblogos pajamos.

Paprastai kavinės metu vyksta kokie nors kiti renginiai. Ir ši sekmadienį, 3 val. popiet, LB Queens apylinkės valdybos pastangomis buvo suorganizuota

Dr. Petro Dičpinigaičio ir jo žmonos Dr. Vitos Dičpinigaitienės paskaita apie problemas, patekus į ligoninę: ligonių teises, įvairių dokumentų, surištų su ligonių apdrauda, tvarkymą, Living Wills, Medigap ir kt. Buvo atsakinėjama ir į klausimus. Paskaita buvo aktuali ir reikalinga. Malonu, kad LB Queens apylinkės valdyba pasistengė ją suorganizuoti. Džiugu buvo matyti jaunosios kartos daktarus, padedančius mums.

Kavinėje buvo pakabintas irėmintas pranešimas, kad sekanti kavinė po vasaros atostogų numatyta lapkričio 3 d.

Kavinės lankytojai yra dėkingi visam šios kavinės štabui už kelias gražias, jaukias praleistas valandas.

(p.j.)

žinių agentūra ANSA išskirtinai paminėjo dvi fotografijas: vienoje jų matyti tuščias sostas Šv. Petro aikštėje, kai turkas Ali Agča 1981 m. gegužės 31 d. pasikėsino į popiežiaus gyvybę. Antroje - **popiežius Jonas Paulius II Kryžių kalne Lietuvoje** 1993 m. rugsėjo mėnesį. Ši paroda veiks iki liepos 6 d.

Paroda Vatikane

š. m. gegužės 10 d. Vatikano bibliotekos Siksto salėje buvo atidaryta fotografo Gianni Gian-santi nuotraukų paroda, skirta popiež. Jono Pauliaus II 64 fotografijoms, kurios apima laikotarpį nuo 1978 m. spalio mėn. iki

1995 m. sausio mėn. Nuotraukos yra išspausdintos knygoje "Jonas Paulius II - Popiežiaus paveikslai". Leidykla "White Star" fotobalbumą su Vatikano apžvalgininko Marco Tosatti komentarais išleido 13-ka kalbų. Italų

SKELBIMAI

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 37-7-1401. **sk.**

Moteris, turinti darbą ir geras rekomendacijas, ieško kambario ramiame name. Skambinti nuo 6 val. vakaro telefonu: (718) 441-3685. **sk.**

Gardūs lietuviški cepelinai pagal užsakymą. Skambinti tel. (718) 348-4709. **sk.**

Skubiai parduodamas vienos šeimos namas Woodhaveno rajone. Yra 3 miegamieji, atskiras garažas. geroje vietoje, arti paruoštųjų ir susisiekimo. Skambinti (718) 296-1912. Kalbėti angliškai. **(sk.).**

Skelbkitės DARBININKE pasidalinkite džiaugsmu, sveikinkite, išreikškite užuojautą, pirkite, parduokite!

Kaune, Vytauto prospekte, parduodamas labai didelis namas. Tinka paruoštuvėms, įstaigoms, viešbučiui, butams ir panašiai. Kreiptis tel. (201) 267-8329 6 PM - 9 PM. **(sk.).**

PINIGAI PERVEDAMI Į LIETUVĄ. Siuntiniai, maisto siuntiniai, komercinės siuntos laivu arba oro paštu - **air cargo. TRANSPAK**, 2638 W. 69th Street. Chicago, IL 60629. Telef. (312) 436-7772. CONNECTICUT valstijoje (203) 232-6600. **(sk.).**

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinukę ant laikraščio pažymėtą įsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mieli skaitytojai nuoširdžiai prašomi laiku pratęsti prenumeratą ar sumokėti atsilikusių mokesčių.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Adelė Bartkienė, Sun City, AZ - 100 dol.

Aleksandra Gylienė, Olympia, WA - 100 dol.

Petronėlė Długas, St. Pete Beach, FL - 10 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers 361 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro paštu prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidu" vardu ir siųsti JAV įgaliojiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims birželio 21 d., penktadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. **(914) 258-5133.** Firmos atstovas paima siuntinius ir iš namų.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, birželio 22 d, šeštadienį, nuo 12 iki 4 val. popiet. Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis paima siuntinius ir iš namų.

(S. Ignė)